

Úradný vestník

Európskej únie

C 175

Slovenské vydanie

Informácie a oznámenia

Zväzok 53

1. júla 2010

Číslo oznamu	Obsah	Strana
I	<i>Uznesenia, odporúčania a stanoviská</i>	
	STANOVISKÁ	
	Výbor regiónov	
	83. plenárne zasadnutie 9. – 10. februára 2010	
2010/C 175/01	Stanovisko Výboru regiónov – Koordinované a trvalo udržateľné spôsoby, ako reagovať na výzvy, ktorým čelí európsky automobilový priemysel, a posilniť územný rozmer tohto odvetvia	1
2010/C 175/02	Stanovisko Výboru regiónov – Šiesta správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti	4
2010/C 175/03	Stanovisko Výboru regiónov – Príspevok k trvalo udržateľnému rozvoju: úloha spravodlivého obchodu a mimovládnych systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom	10
2010/C 175/04	Stanovisko Výboru regiónov – Kvalita poľnohospodárskych výrobkov	15
2010/C 175/05	Stanovisko Výboru regiónov – Pomoc poľnohospodárom v oblastiach s prírodným znevýhodnením ..	19
2010/C 175/06	Stanovisko Výboru regiónov – Obnovená stratégia EÚ – Investovanie do mládeže	22
2010/C 175/07	Stanovisko Výboru regiónov – Boj proti negramotnosti – Zvážiť ambicióznou európsku stratégiu na predchádzanie vylúčeniu a podporu osobného rozvoja	26
2010/C 175/08	Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Podpora vzdelávacej mobility mladých ľudí	31
2010/C 175/09	Stanovisko Výboru regiónov – Internet vecí a opakované použitie informácií verejného sektora	35

SK

Cena: 3 EUR

(Pokračovanie na druhej strane)

III *Prípravné akty*

Výbor regiónov

83. plenárne zasadnutie 9. – 10. februára 2010

2010/C 175/10

Stanovisko Výboru regiónov – Európsky rok dobrovoľníckej práce (2011) 40

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

VÝBOR REGIÓNOV

83. PLENÁRNE ZASADNUTIE 9. – 10. FEBRUÁRA 2010

Stanovisko Výboru regiónov – Koordinované a trvalo udržateľné spôsoby, ako reagovať na výzvy, ktorým čelí európsky automobilový priemysel, a posilniť územný rozmer tohto odvetvia

(2010/C 175/01)

VÝBOR REGIÓNOV

- konštatuje, že automobilový priemysel postihla vážna kríza, ktorá by sa mohla v nasledujúcich mesiacoch ešte viac vyhrotiť a ktorej dôsledky sa odrazia na celom európskom hospodárstve;
- žiada „New Deal“ pre celé odvetvie európskeho automobilového priemyslu;
- vyzýva Európsku komisiu, aby pre automobilový priemysel vytvorila dlhodobú priemyselnú politiku, ktorá by bola prepojená s existujúcimi iniciatívami, mala by regionálny rozmer a pomáhala by pri dosahovaní európskych cieľov z hľadiska konkurencieschopnosti, územnej súdržnosti, trvalo udržateľného rozvoja a boja proti klimatickým zmenám;
- okrem toho si želá, aby skupina na vysokej úrovni CARS 21 pokračovala vo svojej práci a mohla sa v prvých mesiacoch roka 2010 zamerať na hľadanie spoločných a dlhodobých riešení problémov, s ktorými sa stretáva automobilový priemysel. Je nevyhnutné, aby v tomto fóre mali svoje zastúpenie zainteresované územné samosprávy a aby mohli byť vypočuté všetky názory;
- zdôrazňuje, že podniky a zamestnanci v automobilovom priemysle sa musia vyrovnávať s rastúcimi potrebami z hľadiska vzdelania, internej aj externej rekvalifikácie a sociálnej inovácie;
- zdôrazňuje, že automobilový priemysel stojí pred novými technologickými výzvami. Je nevyhnutné vytvoriť nové riešenia v oblasti trvalo udržateľnej mobility.

Spravodajca: pán Jean-Yves Le Drian (FR/SES), predseda regionálneho zastupiteľstva Bretónska

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. pripomína, že odvetvie automobilového priemyslu je pre Európsku úniu **strategickým** odvetvím, pretože zamestnáva, či už priamo alebo nepriamo, približne 12 miliónov pracovníkov. Automobilový priemysel má prostredníctvom výrobcov automobilov a nespočetných výrobcov príslušenstva svoje zastúpenie na celom európskom území;
2. konštatuje, že automobilový priemysel postihla **vážna kríza**, ktorá by sa mohla v nasledujúcich mesiacoch ešte viac vyhrotiť a ktorej dôsledky sa odrazia na celom európskom hospodárstve;
3. nazdáva sa, že súčasná prepojenosť politického a hospodárskeho diania by mala Európsku úniu primäť k tomu, aby opätovne zvážila, ako podporí hospodárske odvetvia, ktoré majú kľúčový význam z hľadiska pracovných miest a potenciálu trvalého rastu;
4. žiada „**New Deal**“ pre celé odvetvie európskeho automobilového priemyslu;
5. nazdáva sa, že teraz je dôležité, aby zadávatelia priemyselných zákaziek a príslušné verejné orgány vyvinuli potrebné úsilie a **dohodli sa**;

Hlavné problémy

6. domnieva sa, že v dôsledku ukončenia výnimočnej podpory poskytovanej v rámci európskeho plánu hospodárskej obnovy a národných plánov obnovy sa ukáže, že európsky automobilový priemysel má **nadmernú kapacitu**. Preto sa bude musieť obmedziť výroba. Mnohým montážnym závodom a MSP v Európe takto hrozí zánik;
7. zdôrazňuje, že podniky a zamestnanci v automobilovom priemysle sa musia vyrovnáť s **rastúcimi potrebami** z hľadiska vzdelania, internej aj externej rekvalifikácie a sociálnej inovácie;
8. zdôrazňuje, že **dopyt** spotrebiteľov sa vyvíja: chcú autá, ktoré by menej znečisťovali, boli by spoľahlivejšie a cenovo dostupné;
9. zdôrazňuje, že automobilový priemysel stojí pred novými **technologickými výzvami**. Je nevyhnutné vytvoriť nové riešenia v oblasti trvalo udržateľnej mobility;

Existujúce európske nástroje by mali byť pružnejšie

10. ľutuje, že nie všetky existujúce európske nástroje dokážu **rýchlo reagovať** na situácie, s ktorými sa stretávajú hospodárski aktéri;

11. predovšetkým ľutuje, že postup získavania prostriedkov z Európskeho fondu na prispôbenie sa globalizácii je taký **zdĺhavý a nepriamy**;

12. s poľutovaním konštatuje, že niektoré regionálne orgány majú problémy dosiahnuť, aby sa urobili zmeny v ich operačnom programe EFRR s cieľom prispôbiť ho krízovej situácii, hoci Európska komisia spočiatku nabádala k takýmto zmenám;

13. žiada Európsky parlament, aby sa zaoberal týmito otázkami;

Malo by sa zriadiť strategické konzultačné fórum

14. zdôrazňuje, že budúcnosť mnohých európskych regiónov do veľkej miery závisí od toho, ako sa rozhodnú automobiloví výrobcovia;

15. odporúča, aby sa skôr, než sa pristúpi k opatreniam, zintenzívil dialóg medzi Európskou komisiou, členskými štátmi, príslušnými územnými samosprávami, výrobcami automobilov a odborovými zväzmi⁽¹⁾. Takýto dialóg by umožnil predvídať veľké reštrukturalizačné zmeny, ktorým sa nedá zabrániť a zaviesť opatrenia potrebné na ich zvládnutie;

16. okrem toho si želá, aby skupina na vysokej úrovni CARS 21 pokračovala vo svojej práci a mohla sa v prvých mesiacoch roka 2010 zamerať na hľadanie spoločných a dlhodobých riešení problémov, s ktorými sa stretáva automobilový priemysel. Je nevyhnutné, aby v tomto fóre mali svoje zastúpenie zainteresované územné samosprávy a aby mohli byť vypočuté všetky názory;

17. odporúča vytvoriť **európske stredisko na monitorovanie** vývoja v automobilovom priemysle, ktoré by podporovalo činnosť skupiny Cars 21, aktérov v tomto odvetví a zainteresovaných verejných orgánov;

Mal by sa vytvoriť „New Deal“ pre automobilový priemysel

18. vyzýva Európsku komisiu, aby **pre automobilový priemysel** vytvorila **dlhodobú priemyselnú politiku**, ktorá by bola prepojená s existujúcimi iniciatívami, mala by regionálny rozmer a pomáhala by pri dosahovaní európskych cieľov z hľadiska konkurencieschopnosti, územnej súdržnosti, trvalo udržateľného rozvoja a boja proti klimatickým zmenám;

19. žiada Európsku komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť zachovaniu priemyselných kapacít, ktoré boli vytvorené vďaka európskym štruktúrnym fondom;

(1) Podobné stretnutia ako bola neformálna schôdza, na ktorej sa 13. marca 2009 na podnet Európskej komisie zišli ministri zainteresovaných členských štátov a zástupcovia spoločnosti General Motors, by sa mali konať pravidelne aj s ďalšími výrobcami pôsobiacimi na európskom území.

20. nabáda Európsku komisiu, aby sa pri navrhovaní tejto politiky opierala o aktérov zastúpených v skupine na vysokej úrovni Cars 21;

21. odporúča, aby táto priemyselná politika bola integrovaná a aby sa okrem iného zameriavala aj na tieto otázky:

Prístup k finančným prostriedkom pre výrobcov príslušenstva

22. odporúča Európskej komisii, aby rozšírila možnosti miestnych a regionálnych orgánov podporovať v rámci jednotného trhu podniky, ktoré majú ťažkosti;

23. zdôrazňuje, že malí a strední výrobcovia príslušenstva majú **vážne problémy získať** úver, a to aj vtedy, keď sú ich podniky z hospodárskeho hľadiska dlhodobo životaschopné a konkurencieschopné;

24. odporúča Európskej komisii a členským štátom, aby umožnili zaviesť systém financovania pre tieto podniky ⁽²⁾;

Ambiciózna politika v oblasti výskumu a inovácie

25. nabáda Európsku komisiu, aby v spolupráci so zainteresovanými stranami a na základe presných vedeckých analýz **vybrala určitý počet technologických riešení**, ktoré treba prednostne podporovať, aby mohlo byť vyvinuté auto bez emisií CO₂

26. odporúča, aby boli vyčlenené dodatočné finančné prostriedky na iniciatívu Ekologické auto a na tému Doprava v rámci siedmeho rámcového programu pre výskum a vývoj;

27. zdôrazňuje, že je nevyhnutné podniknúť rozhodné kroky s cieľom informovať občanov, šíriť osvetu a propagovať technológie podporujúce mobilitu šetrnú voči životnému prostrediu;

28. odporúča, aby boli rýchlo vytvorené **normy a infraštruktúra** potrebné pre vývoj nových technológií a ich uvedenie na trh (príklad elektrického vozidla) ⁽³⁾;

29. žiada Európsku komisiu, aby začala skúmať možnosti, ako podporiť inováciu v automobilovom priemysle prostredníctvom verejnej súťaže pred komercializáciou;

Primeraná ponuka vzdelávania

30. zdôrazňuje, že pri navrhovaní, výrobe a údržbe vozidiel sa využívajú čoraz vyspelejšie technológie, a preto sa objavujú nové požiadavky na **vzdelanie**;

31. odporúča Európskej komisii a členským štátom, aby umožnili rozvoj odborov zameraných na tieto nové technológie, a to z hľadiska počiatočného aj celoživotného vzdelávania, a zabezpečili dostupnosť tohto typu vzdelania;

32. odporúča Európskej komisii a členským štátom, aby uľahčili externú rekvalifikáciu, to znamená prechod do nových sektorov;

Stimulujúce právne predpisy

33. zdôrazňuje skutočnosť, že európske právne predpisy môžu **urýchliť technologický prechod** na menej znečisťujúce vozidlá;

34. vyzýva Európsku komisiu, aby pokračovala vo svojom úsilí znížiť nepriaznivý vplyv vozidiel na životné prostredie, pričom by mala zohľadniť schopnosť podnikov prispôsobiť sa;

35. odporúča, aby zároveň s prijatím nových právnych predpisov boli vždy vyčlenené aj finančné prostriedky na VaV, čo by podnikom, najmä malým a stredným, pomohlo zvládnuť dané technologické výzvy.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽²⁾ Napríklad podľa modelu „reverse factoring“, ktorý sa začal používať v Spojených štátoch a ktorý si želá aj Európske združenie dodávateľov automobilových komponentov (CLEPA).

⁽³⁾ Vytvorenie francúzsko-nemeckej pracovnej skupiny, ktorá sa zaoberá priemyselnou politikou je výborným príkladom toho, ako treba postupovať, ak chceme urýchliť vypracovanie potrebných noriem. Úlohou tejto skupiny je totiž preskúmať možnosti nadviazania spolupráce medzi Francúzskom a Nemeckom a vytvorenia nových spoločných iniciatív v oblasti „elektromobility“.

Stanovisko Výboru regiónov – Šiesta správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti
(2010/C 175/02)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta reakcie na zelenú knihu o územnej súdržnosti, avšak vyjadruje ľútosť nad nedostatkom konkrétnych návrhov týkajúcich sa rozvoja a uplatňovania tohto konceptu v budúcnosti, a preto podotýka, že by bolo užitočné vypracovať bielu knihu na podporu implementácie územnej súdržnosti v rámci budúcich politík EÚ;
- pokiaľ ide o inovácie a kreativitu, konštatuje, že je potrebná väčšia flexibilita, na základe ktorej bude možné rýchlejšie rozdeľovať štrukturálne fondy a zamerať sa nielen na vyšší rast alebo kvalifikáciu na vyššej úrovni, ale aj na podporovanie podnikania v rozličných oblastiach;
- odporúča vytvoriť virtuálnu sieť tvorivosti, ktorá by bola otvorená pre všetkých a poskytovala by prístup k odbornému poradenstvu, vzdelávaniu a poznatkom, podporu v oblasti podnikania a finančné poradenstvo;
- je presvedčený, že na riešenie problémov udržateľnosti a zmeny klímy je potrebná aj tvorivosť a inovácia. V tejto súvislosti by sa otázky zmeny klímy mali lepšie zapracovať do budúceho smerovania EÚ, najmä prostredníctvom prehodnotenia mechanizmu viazanosti štrukturálnych fondov;
- nazdáva sa, že rozdeľovanie štrukturálnych fondov len na základe HDP zatieňuje skutočné hospodárske pomery v regiónoch a preto odporúča, aby sa zväžilo použitie aj iných ukazovateľov okrem HDP;
- odporúča, aby sa prostriedky, ktoré v súlade s pravidlom N+2 a N+3 zostali v regiónoch nevyužité, zachovali buď pre Európsky fond na prispôbenie sa globalizácii, budúci Fond na prispôbenie sa klimatickým zmenám alebo pre fondy rizikového kapitálu, a to vyslovene na účel vypracovania projektov na podporu MSP v oblasti inovácie a rozvoja;
- žiada, aby 5. správa o súdržnosti obsahovala silné politické posolstvo vyzývajúce k ambicióznejšej politike súdržnosti, ktorá bude dostupná všetkým európskym územiám pri riešení existujúcich hospodárskych a sociálnych nevýhod, ako i pri využití územných výhod.

Spravodajkyňa:	Flo Clucas (UK/ALDE), členka rady mesta Liverpool
Referenčný dokument:	Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: Šiesta správa o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti
	KOM(2009) 295 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Úvod

1. víta 6. správu o pokroku v oblasti hospodárskej a sociálnej súdržnosti, ktorá kladie dôraz na tvorivosť a inovácie s cieľom pomôcť EÚ dostať sa z hospodárskej krízy rýchlejšie a v silnejšom postavení. V správe sa uvádzajú faktory, vďaka ktorým sa vo všetkých regiónoch EÚ môže podnieť tvorivosť a inovácia. Výbor tiež víta zhrnutie diskusie na tému územnej súdržnosti, ktorá sa začala minulý rok uverejnením zelenej knihy;

2. konštatuje, že svet sužuje veľká finančná a hospodárska kríza. Verejné orgány a finančné inštitúcie sa snažia tento problém riešiť. Spoločnosti a podniky, veľké aj malé, sa nachádzajú vo finančných ťažkostiach. Muži a ženy v Európe sú svedkami ohrozenia svojich domovov a pracovných miest; ostatní pozorujú, ako sa vytrácajú vyhliadky na získanie zamestnania. Ekonomické a sociálne vyhliadky z krátkodobého a strednodobého hľadiska nie sú dobré: nezamestnanosť, zatváranie podnikov ako aj pokles príjmov štátneho a miestneho rozpočtu a obmedzené zdroje verejných financií;

3. uznáva, že zmena klímy predstavuje reálnu hrozbu pre životy mnohých ľudí a druhov na celom svete, a preto je potrebné okamžite prijať opatrenia na všetkých úrovniach s cieľom minimalizovať nárast otepľovania. Zmena klímy však zároveň predstavuje dôležitú príležitosť na to, aby sme robili veci inak, v prospech životného prostredia, spoločnosti a hospodárstva;

4. chápe, že situácia, v ktorej sa nachádzame, sa značne líši od podmienok, v rámci ktorých sa stanovili parametre pre program na obdobie rokov 2007–2013. Avšak pred začatím nových programov v roku 2014 zostáva ešte viac než polovica súčasného programovacieho obdobia. Aj keď Výbor regiónov akceptuje, že funkciou politiky súdržnosti je stanoviť a dosiahnuť dlhodobé strategické ciele, Výbor regiónov tiež verí, že v súčasnosti je možné v určitej miere profitovať z malých zmien s cieľom zmierniť dopad, ktorý má súčasná hospodárska a finančná kríza na členské štáty a miestne a regionálne orgány a napomôcť obnove. Výbor regiónov je presvedčený, že toto je možné dosiahnuť v rámci súčasných strategických cieľov tejto politiky;

5. chápe, že nebude možné vykonať strednodobé hodnotenie súčasného programovacieho obdobia, a preto je dôležité vychádzať z príležitostí, ktoré boli prezentované v 6. správe o pokroku v oblasti súdržnosti, aby sa v čo najväčšej miere dali využiť osvedčené postupy, ktoré boli zavedené k dnešnému dňu. Je to príležitosť preskúmať, ako európske štrukturálne fondy fungujú v miestnych a regionálnych podmienkach a ako by sa dali lepšie využiť. Vzhľadom na rastúce obavy o samotnú budúcnosť politiky súdržnosti EÚ by mal tento vstup slúžiť ako silné posolstvo v 5. správe o súdržnosti, ktorá má byť publikovaná na jeseň 2010 na účely diskusie o budúcom programovacom období po roku 2013, a ktorá sa v súlade s článkom 175 novej Zmluvy o fungovaní Európskej únie bude týkať hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti;

6. uznáva, že politika územnej súdržnosti, ktorú nová zmluva definuje ako nový cieľ EÚ, sa musí týkať aj lisabonskej agendy. Preskúmanie tohto programu v roku 2010 poskytne ďalšiu príležitosť pre EÚ vyhodnotiť dosiahnuté úspechy a nájsť oblasti, ktoré potrebujú väčšiu flexibilitu, ktorá by členským štátom a zvlášť miestnym a regionálnym orgánom pomohla úspešne zaviesť program, ktorý bude mať reálny priamy vplyv na blaho a príležitosti občanov. Tiež poskytne príležitosť na lepšie zapracovanie otázok zmeny klímy do budúceho smerovania EÚ, najmä prostredníctvom prehodnotenia mechanizmu viazanosti štrukturálnych fondov na základe nových cieľov novej Lisabonskej stratégie;

7. je sklamaný z toho, že v prípade 6. správy o pokroku v oblasti súdržnosti bohužiaľ chýba analýza súčasných hospodárskych a environmentálnych podmienok. Súčasná situácia sa v nej nedáva do kontextu najhoršej hospodárskej krízy od Veľkej hospodárskej krízy a neprijímajú sa dôležité rozhodnutia, ktoré by zmiernili účinky zmeny klímy. Taktiež sa nezaoberá vplyvom na naše regióny, obce a mestá a na ľudí v nich žijúcich;

8. sa domnieva, že je potrebné efektívnejšie analyzovať územný vplyv inovatívnych politik EÚ s cieľom identifikovať a podporovať najvhodnejšie európske opatrenia na podporu investícií do inovácií na miestnej a regionálnej úrovni. Konkurencieschopnosť regiónov ako hnacieho motora trvalého rastu je možné dosiahnuť len vďaka správnym verejným investíciám do inovácií v odvetví výroby a predovšetkým v odvetví služieb;

9. vypracoval toto stanovisko s cieľom zaoberať sa problémami nie z hľadiska medzinárodných riešení, ale z hľadiska regiónov, obcí a miest a z hľadiska mužov a žien, ktorí v nich žijú;

Súčasná situácia miestneho a regionálneho hospodárstva

10. chápe, že domáce podniky, ktoré rastú organicky v danom meste alebo regióne, prispievajú k hospodárskej sile a stabilite daného územia. Takéto podniky – či už MSP, sociálne podniky alebo iniciatívy založené na komunite môžu byť katalyzátorom regenerácie danej oblasti. Ale skôr ako tieto podniky budú môcť rásť, musí nastať zmena hospodárskych, ekologických a sociálnych podmienok, napríklad je potrebné skvalitniť zručnosti pracovníkov, realizovať rôzne podporné programy, obmedziť príčiny nedostatku a investovať do verejnej infraštruktúry;

11. tiež uznáva význam investícií smerujúcich do komunity. Regióny a obce sa usilujú prilákať investície z podnikov, kvalifikovaných pracovníkov a tiež zohrávajú úlohu pri udržaní tých, ktorí už v danom regióne žijú alebo v ňom študujú. To znamená, že je potrebné posúdiť hospodárske a sociálne výzvy danej oblasti a stanoviť spôsob ich riešenia tak, aby bolo možné využiť jedinečnú ponuku regiónov a akékoľvek komparatívne výhody, ktorými disponujú v oblasti ponuky pracovných miest, bývania, vzdelávania a kvality života;

12. Analýza, ktorú vypracovala Európska komisia v šiestej správe o situácii v jednotlivých kategóriách regiónov (konvergencia, prechodné obdobie, konkurencieschopnosť a zamestnanosť), opisuje odlišnú sociálno-ekonomickú situáciu v troch typoch regiónov, najmä pokiaľ ide o ich potenciál z hľadiska kreativity, inovácie a podnikateľského ducha. Súčasná hospodárska kríza, ako aj jednotlivé premenné faktory, ktoré ovplyvňujú možnosti regionálneho rozvoja (demografia, prístupnosť, schopnosť inovácie atď.) poukazujú na dôležité údaje, ktoré by sa mali zohľadniť pri hodnotení situácie v miestnych a regionálnych ekonomikách, ako aj pri vypracovaní efektívnej kohéznej politiky. Pri klasifikácii regiónov v rámci nového programovacieho obdobia 2010 – 2014 je preto potrebné okrem HDP na obyvateľa uplatniť aj nové ukazovatele.

Územná súdržnosť

13. víta správu v rámci 6. správy o pokroku ohľadom reakcie na zelenú knihu o územnej súdržnosti, do ktorej v značnej miere prispeli miestne a regionálne orgány. Podľa 6. správy o pokroku je cieľom územnej súdržnosti podporiť harmonický a trvalo udržateľný rozvoj všetkých území, ktorý im umožní stavať na ich špecifických črtách a zdrojoch. V tejto súvislosti je tiež potrebné

prepojiť jednotlivé územia pomocou dopravných a komunikačných spojení, ktoré sú nevyhnutné pre efektívny tok tovaru, služieb a kapitálu. Výbor zároveň zdôrazňuje, že žiadne dva regióny nie sú rovnaké a každý môže v rámci snahy dosiahnuť svoj plný potenciál predložiť jedinečnú ponuku;

14. avšak, vzhľadom na veľkú podporu tohto nového územného cieľa a na súčasnú hospodársku situáciu VR vyjadruje ľútosť nad nedostatkom konkrétnych návrhov týkajúcich sa budúceho vykonávania a uplatňovania územnej súdržnosti v súčasnom a budúcim programovacom období;

15. pripomína, že územná súdržnosť nadobudla po vstupe Lisabonskej zmluvy do platnosti ešte väčší význam, keďže územná súdržnosť sa stala politickým cieľom EÚ a tretou dimenziou politiky súdržnosti. Výbor regiónov preto opakovane predostiera požiadavku uvedenú v stanovisku k zelenej knihe o územnej súdržnosti, že po ratifikácii Lisabonskej zmluvy by malo nasledovať uverejnenie bielej knihy o územnej súdržnosti, ktorá by presnejšie načrtla to, akým spôsobom bude možné tento cieľ zapracovať do všetkých politík EÚ, tak aby sa dal aj prakticky využiť;

16. tvrdí, že pokiaľ ide o územnú spoluprácu, programy musia riešiť spoločné výzvy, znamenať prínos zo strany EÚ a rozvíjať aktuálne skúsenosti a výsledky týchto programov. Prínos sa dosiahne spolupracou s miestnymi a regionálnymi orgánmi, širšími funkčnými oblasťami, zdieľaním pevniny alebo morských oblastí alebo prostredníctvom tematickej výzvy medzi dvomi alebo viacerými členskými štátmi. Na podporu strategickjšieho postupu a pokroku by sa v tomto programovacom období mohli rozvinúť viaceré pilotné projekty, do ktorých by sa zapojili funkčné hospodárske oblasti zahŕňajúce dva alebo viaceré členské štáty. VR je pripravený prispieť v roku 2010 k revízii nariadenia o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS) a využiť pri nej skúsenosti miestnych a regionálnych orgánov;

Integrácia inovácie a tvorivosti do politiky súdržnosti

17. je presvedčený, že cieľom kontroly politiky súdržnosti musí byť poučenie z úspechov a nie opakovanie neúspechov. Preto samotná politika súdržnosti musí byť tvorivá a inovačná a musí využiť poznatky a skúsenosti miestnych orgánov, miest a regiónov a šíriť poučenia nielen pre dnešok, ale aj do budúcnosti;

18. chápe, že na inováciu a tvorivosť nemajú právo len vedúce spoločnosti alebo inštitúcie vyššieho vzdelávania. Miestne a regionálne úrady musia tiež tvoriť a inovovať a tvorivosť a inováciu musia podporovať. Štrukturálne fondy sú nástrojom, ktorý im v tom pomôže. Na využitie týchto fondov je však potrebná väčšia flexibilita, na základe ktorej bude možné tieto fondy rýchlejšie

rozdeľovať a bude možné sa zamerať nielen na vyšší rast alebo kvalifikáciu na vyššej úrovni, ale aj na podporovanie podnikania v niektorých oblastiach. Toto umožní miestnym obyvateľom, ktorí vidia príležitosť na založenie nového podniku, získať prístup k radám a usmerneniam, ktoré potrebujú na podniknutie ďalších krokov;

19. potvrdzuje pokrok Európskeho inovačného a technologického inštitútu, ale chápe ho hlavne ako nástroj pre popredné spoločnosti a výskumné inštitúcie. Keďže inováciu a tvorivosť je potrebné podporovať v rámci celej EÚ na všetkých stupňoch riadenia a zo strany občanov EÚ, Výbor regiónov odporúča Európskej komisii preskúmať možnosť vytvorenia virtuálnej siete tvorivosti a je pripravený podieľať sa na jej obsahovom stvrnení. Táto bude – podobne ako mnohé siete EÚ pre otvorené vzdelávanie – otvorená pre všetkých, ktorí v nej nájdu rady, podporu a prístup k rizikovému kapitálu a technickým službám. Všetky významné miestne a regionálne orgány a ústredné verejné orgány, ako i súkromný sektor, všetci obyčajní muži a ženy s nápadmi, skúsenosťami a predstavivosťou budú mať príležitosť a možnosť prispieť svojimi nápadmi do širšej siete;

20. uznáva, že zlepšovateľia a vynálezcovia potrebujú podobných ľudí a skupiny a musia od nich získavať podporu. Virtuálna sieť tvorivosti by pomohla vytvoriť takýchto „šampiónov inovácie“ a tiež by zabezpečila odborné vedenie a znalosti. Výhodou virtuálneho charakteru je to, že ľudia, ktorí žijú na ostrovoch, v najvzdialenejších regiónoch, v dedinách, v horách a v málo osídlených oblastiach, ktoré sa môžu nachádzať ďaleko od univerzít, budú mať prístup k odbornému poradenstvu, vzdelávaniu a poznatkom a tiež získajú prístup k podpore v oblasti podnikania a k finančnému poradenstvu; aby sa vyvíjali ako virtuálna, ak nie skutočná, komunita;

21. je presvedčený, že tvorivosť a inovácia sú tiež potrebné pre súčasný program, aby bolo možné čo najlepšie čeliť výzvam udržateľnosti a zmeny klímy. Snahy v oblasti energetickej efektívnosti na miestnej a regionálnej úrovni nielenže majú potenciál znižovať úroveň emisií, ale tiež majú potenciál vytvárať nové „ekologické“ pracovné miesta a podniky, zabezpečujúc bezpečnú a dlhodobú zamestnanosť a zvyšovanie kvalifikácie, ktoré by európska politika súdržnosti mala podporovať. Niektoré regióny si už v rámci svojich programov stanovili ciele znižovania emisií oxidu uhličitého a osvedčené postupy v tejto oblasti je možné využiť v zostávajúcej časti tohto programovacieho obdobia;

22. domnieva sa, že je potrebné dosiahnuť partnerstvo rovných zastupujúcich verejný alebo súkromný sektor – prístup, ktorý podporuje regionálnu a miestnu inováciu a účasť, ktorá je otvorená, a nie exkluzívna. V tomto ohľade treba vyzdvihnúť význam partnerstva, či už bude verejno-súkromné, alebo verejno-verejné, a to v rámci tej istej úrovne riadenia ako i medzi rôznymi úrovňami riadenia. Miestne a regionálne orgány a ich partneri sú potenciálnymi riešeniami nedostatku inovácií, ak sa im v tejto oblasti poskytnie podpora;

23. vyhlasuje, že teraz nastal čas na inovatívne a tvorivé kroky a miestne a regionálne orgány by mali dostať príležitosť na to, aby presadili svoje odborné znalosti a poznatky. Napríklad kultúra a cestovný ruch sú vo svojej podstate rozvíjané na miestnej a regionálnej úrovni s potenciálom pracovných miest a investícií. Mnoho európskych miest a regiónov – či už ako európske hlavné mestá kultúry alebo ako kultúrne centrá – preukázalo, že tieto odvetvia dokážu rozvíjať atraktívny a jedinečný imidž a majú nový potenciál vytvárať pracovné miesta, čo môže tiež prilákať nové investície;

Zjednodušenie riadenia v záujme zlepšenia účinnosti a kontroly

24. víta zjednodušovacie opatrenia, ktoré boli prijaté k dnešnému dňu a podporuje ďalšiu diskusiu so zainteresovanými stranami, aby bolo možné zistiť, či sa počas tohto programovacieho obdobia dajú ešte urobiť iné úpravy. Výbor regiónov je presvedčený, že nadmerné finančné riadenie a kontrola poškodzujú politiku súdržnosti, ktorá sa môže stať kontraproduktívnou, pretože sponzori projektov môžu od tejto politiky odstúpiť z dôvodu prísnej kontroly finančného súladu a kontrolných bremien. Hoci Výbor regiónov uznáva význam prísnej finančnej kontroly verejných financií, nemala by miestne a regionálne orgány nútiť k tomu, aby sa vyhýbali riziku, inovatívnym a kreatívnym programom kvôli strachu z neúspechu alebo z toho, že budú musieť vrátiť poskytnuté prostriedky. Tento systém riadenia treba tiež zjednodušiť, aby sa predišlo jeho rôznym výkladom a aby sa prostredníctvom jasných a presných ustanovení zabezpečil stabilný a presný právny rámec pre každé programovacie obdobie;

25. je presvedčený, že finančné prostriedky, ktoré kvôli pravidlu N+2 neboli použité, by sa nemali vracieť Komisii a nemali by byť následne vrátené členským štátom, ale namiesto toho by sa tieto peniaze mohli použiť na regionálne fondy rizikového kapitálu a kapitálu investovaného do začínajúcich podnikov alebo na Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii. Mohli by sa tiež použiť v rámci Európskeho fondu na prispôsobenie sa klimatickým zmenám na pomoc pri financovaní miestnych projektov zameraných na pomoc pri prispôbovaní sa rozličným odvetvám súčasným a budúcim environmentálnym tlakom. Toto prispôsobenie sa môže realizovať vo forme rekvalifikácie alebo zmeny profesionálneho zamerania dotknutých pracovníkov na zamestnania, ktoré rešpektujú životné prostredie alebo vo forme reštrukturalizácie ekologicky nevyhovujúcich podnikov. Tieto peniaze vyčlenené na fondy rizikového kapitálu prostredníctvom EIB by mohli malým a stredným podnikom, sociálnym podnikom a iniciatívam na úrovni komunity ponúknuť prístup k financovaniu krátkodobých projektov, ako aj projektov zameraných na rast, ktorý je za súčasnej hospodárskej situácie ťažko dosiahnuteľný. V každom prípade sa odporúča uvoľniť pravidlo N+2, pričom by sa malo prihliadať na ciele kohéznej politiky a vplyv cyklických zmien v hospodárstve na verejné financie a súkromné investície;

26. tiež tvrdí, že dodatočné zjednodušenie sa dosiahne prostredníctvom analýzy Komisie, zameranej na audítorské postupy členských štátov a prostredníctvom zistenia toho, či je možné uzatvoriť „zmluvy o dôvere“ s cieľom vyhnúť sa duplicitě v rámci audítorských postupov. Pritom by nemalo ísť o posilnenie kontrol, ale v prvom rade o predchádzanie chýbám a zhodnotenie výsledkov. Na zredukovanie záťaže by sa mal použiť princíp proporcionality nariadení o malých projektoch;

Rozsiahlejšie a kvalitnejšie poznatky – pohľad do budúcnosti ...

27. berie na vedomie pilotné programy, ktoré bude realizovať Komisia v roku 2011 a ktoré budú k HDP zavádzať dodatočné ukazovatele. Výbor regiónov nabaladal vo svojich viacerých stanoviskách k zavedeniu nových ukazovateľov, ktoré by lepšie zohľadňovali rozdiely medzi jednotlivými územiami vo verejnej politike všeobecne a osobitne v kohéznej politike;

28. podporuje výmenu skúseností medzi európskymi regiónmi a rozvoj klastrov podnikov v záujme inovácií a eko-inovácií, ktoré by mohli napomôcť tomu, aby sa tieto aktivity nesústreďovali len v niektorých regiónoch a aby sa znižovali rozdiely medzi jednotlivými regiónmi;

29. uznáva, že tieto informácie sa nedostatočne šíria a nedostatočne sa rozvíjajú úspešné skúsenosti. Z tohto dôvodu výbor úspešne odštartoval iniciatívu s názvom „Európske regióny podnikania“, ktorej zámerom je výmena osvedčených postupov a ocenenie najlepšej stratégie pre hospodársky rozvoj podnikateľského regiónu v EÚ. Výbor regiónov tiež víta iniciatívy, akými sú ceny InfoRegio a RegioStars, avšak používateľsky prijateľnejšia databáza projektov, ktorá by presahovala rámec fondov regionálnej politiky, by prispela k rozširovaniu poznatkov. Interaktívna databáza, inšpirovaná určitou komerčnou webovou stránkou alebo nástrojmi sociálnej siete by bola prospešná pre všetkých;

30. uznáva, že nedostatok aktuálnych údajov (keďže údaje pochádzajú spred dvoch rokov či zo skoršieho obdobia) týkajúcich sa finančnej situácie a jej dôsledkov pre miestne a regionálne orgány bude mať vplyv na dokončenie programov, spomalí flexibilitu reakcií a obmedzí zmeny, ktoré je potrebné vykonať v oblasti interných nariadení;

31. je presvedčený, že rozdeľovanie štrukturálnych fondov len na základe HDP zatieňuje skutočné hospodárske pomery v regiónoch a ignoruje rozširovanie chudobných oblastí v členských štátoch s vysokým HDP;

32. je presvedčený, že by sa malo zväziť, ako ďalej zjednodušiť spojenie využívania Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF), Európskeho sociálneho fondu (ESF) a programov pre rozvoj vidieka. Prvým krokom by mohlo byť uplatnenie prístupu založeného na „komplexných službách“. Týmto by regióny mohli lepšie využiť príležitosti financovania a plánovať služby založené na potrebách, t. j. kombinácia ERDF s ESF by umožnila potenciálnym zamestnancom zvýšiť si odborné vzdelanie a získať prácu;

33. je presvedčený, že budúca politika súdržnosti musí využívať flexibilnejší prístup, ktorý by umožnil mestám a regiónom vypracovať programy založené na potrebách regiónov a miestnych komunít, namiesto toho, aby sa snažili vtesnať potreby do rámcov navrhnutých systémom „zhora nadol“. To znamená, že programy by mali byť založené na regionálnych stratégiách, ktoré boli dostatočne prediskutované so všetkými zainteresovanými stranami;

34. zdôrazňuje, že vypracúvanie stratégií na makroúrovni, ako je napríklad stratégia EÚ pre región Baltského mora, musí prispievať k posilneniu úlohy miestnych a regionálnych samospráv pri implementácii politiky EÚ zo širšieho hľadiska. Navrhuje tiež, aby sa pokračovalo v rozvíjaní nových stratégií v iných geografických oblastiach, s dostatočnou podporou zo strany príslušných štátov a európskych inštitúcií;

35. navrhuje, aby sa snaha o energetickú účinnosť budov a dopravy stala základnou súčasťou financovania súdržnosti ako nevyhnutný pilier povoleného rozvoja financovaného zo strany EÚ.

Odporúčania

36. Výbor regiónov navrhuje, aby sa použila biela kniha o územnej súdržnosti, ktorá bude prínosom a kladie Európskej komisii otázku, ako plánuje využiť 400 odpovedí na zelenú knihu o územnej súdržnosti, zameraných na podporu konceptu a implementácie územnej súdržnosti v rámci budúcich politik EÚ;

37. opakuje, že politika súdržnosti sa musí uplatňovať aj po roku 2013 ako nástroj rozvoja Európskej únie, ktorý je potrebný viac než kedykoľvek v minulosti, a to nielen kvôli vážnej hospodárskej kríze, ktorá postihla Európu. Žiada preto, aby 5. správa o súdržnosti potvrdila podporu ambiciózneho politiky súdržnosti, ktorá zdôrazní miestny rozmer a ktorá bude v súlade s článkom 174 Lisabonskej zmluvy zameraná na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a nebude dostupná len zaostávajúcim regiónom, ale všetkým európskym územiam pri riešení existujúcich hospodárskych a sociálnych nevýhod, ako i pri využití územných výhod;

38. žiada Európsku komisiu, aby zaviedla používateľsky prijateľnú databázu osvedčených postupov z rôznych oblastí verejnej politiky (napr. podpora inovácií, podpora začleňovania, opatrenia v oblasti klimatických zmien). Toto je kľúčová oblasť technickej pomoci vo všetkých programoch, ktoré financuje EÚ, aby bolo možné zabezpečiť reálnu výmenu osvedčených postupov a budovanie na nich;

39. poukazuje na to, že niektoré regióny podporujú inovatívne a environmentálne iniciatívy, ktoré aktívne podnecujú podnikanie a zároveň uznáva, že tieto programy musia byť udržateľné zo sociálneho a súčasne environmentálneho hľadiska. Okrem toho je

nutné dať miestnym a regionálnym orgánom možnosť oboznámiť sa s osvedčenými postupmi uplatňovanými v iných členských štátoch ⁽¹⁾;

40. súhlasí, že okrem HDP by sa malo zväziť aj použitie iných ukazovateľov, avšak podotýka, že tieto ukazovatele doteraz neboli odsúhlasené v rámci celej EÚ a neexistujú na úrovni NUTS II. VR preto podporuje návrh podať správu o ďalšom vývoji európskych modelov ukazovateľov najneskôr v roku 2012, ktorý predložila Európska komisia vo svojom oznámení s názvom „Viac ako HDP“

41. vyzýva Európsku komisiu, aby sa ďalej zaoberala tým, ako by bolo možné implementáciu ešte viac zjednodušiť. Môže sa to dosiahnuť spôsobmi internej práce, pričom nie vždy bude potrebné robiť zmeny v nariadeniach. Jednoduchými opatreniami na zabezpečenie jasného výkladu a nedvojzmyselného usmernenia pre všetky riadiace orgány by sa dalo vyhnúť nepotrebným odkladom a ťažkostiam pri zavádzaní týchto programov. V tomto ohľade by bolo tiež užitočné uverejniť pokyny týkajúce sa implementácie, na ktorých by sa dohodlo v rámci koordinačných výborov Európskej komisie a členských štátov. V každom prípade by bolo veľmi užitočné, keby sa v právnych predpisoch vypracovaných v rámci jednotlivých období zachovali rovnaké označenia (ako aj ich obsah) týkajúce sa otázok riadenia, ktoré sa prirodzene a logicky považujú za nemenné;

42. odporúča, aby sa prostriedky, ktoré v súlade s pravidlom N+2 a N+3 zostali v regiónoch nevyužité, zachovali pre fondy rizikového kapitálu a kapitálu investovaného do začínajúcich podnikov s regionálnym základom, vyslovene na účel vypracovania projektov zameraných na podporu MSP v oblasti inovácie a rozvoja, ako aj pre Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii alebo budúci Fond na prispôsobenie sa klimatickým zmenám;

43. odporúča, aby všetky programy mali prístup k aktuálnym osvedčeným postupom v rámci zmenšovania „uhlíkovej stopy“ realizácie ERDF, ESF a programov pre rozvoj vidieka, aby ostatní mohli tieto postupy zapracovať do svojich programov s cieľom riešiť naše spoločné výzvy v oblasti zmeny klímy. Plánovanie v budúcnosti sa musí zamerať na to, akým smerom sa uberajú štrukturálne fondy, a to nielen v spojitosti s aktuálnymi lisabonskými cieľmi, ale tiež v spojitosti s európskym nízkouhlíkovým hospodárstvom spolu s osvedčenými postupmi v rámci programov nulových emisií CO₂;

44. navrhuje Európskej komisii preskúmať možnosť vytvorenia virtuálnej siete tvorivosti a je pripravený podieľať sa na jej obsahovom stvárnení;

45. odporúča prepracovať politiku súdržnosti tak, aby sa zásada subsidiarity uplatnila na miestnej a regionálnej úrovni, a nielen na úrovni členského štátu;

46. vyzýva Komisiu, aby aj v nasledujúcom programovacom období uplatňovala na administratívne postupy zásadu primeranosti, aby v rámci snáh o znižovanie byrokracie dokumentácia, ktorú požaduje, zodpovedala poskytnutým sumám.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽¹⁾ Výbor si so záujmom všíma tieto projekty: www.train2000.org.uk/wiced – The Women's International Centre for Economic Development (WICED – Medzinárodné centrum žien pre hospodársky rozvoj), ktoré je vo svetovom meradle príkladom podnikania a inovácií z Dánska. Projekt podporuje a propaguje podnikanie žien v Liverpoole. <http://www.deaca.dk/> – príklad z oblasti podnikania a životného prostredia v Dánsku. Regionálne centrá pre rozvoj podnikania investovali v roku 2007 približne 42 miliónov EUR na podporu 28 projektov, ktoré sa týkajú rozvoja udržateľnej energie, biopalív a biomasy, ako i podpory konkrétnych projektov v oblasti úspory energie. Príkladom je inteligentné hospodárenie s energiou v podnikateľských inkubátoroch na juhu Dánska, kde sa spotreba energie vo vybranom inkubátore počas testovacieho obdobia znížila o 50 %. <http://www.nwdacarboncalculator.com> – ide o príklad z oblasti udržateľného životného prostredia. „Uhlíková kalkulačka“ umožňuje koordinátorom programu v severozápadnom Anglicku zistiť, ako vplýva ich iniciatíva na životné prostredie, najmä určitú úroveň emisií oxidu uhličitého. http://www.goeast.gov.uk/goeast/european_funding/project_case_studies/ – ide o príklad z oblasti udržateľného životného prostredia v regióne Východné Anglicko, ktoré podporuje inovatívne formy navrhovania a realizácie projektov. <http://www.emlyon.com/english/emlyon/who/index.aspx> – EMLYON (Francúzsko) je európska obchodná škola zameraná na celoživotné vzdelávanie v oblasti podnikového a medzinárodného riadenia.

Stanovisko Výboru regiónov – Príspevok k trvalo udržateľnému rozvoju: úloha spravodlivého obchodu a mimovládnych systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom

(2010/C 175/03)

VÝBOR REGIÓNOV

- konštatuje, že trh s výrobkami spravodlivého obchodu v posledných rokoch zaznamenal veľký rozmach; spotrebiteľia v EÚ kupujú v súčasnosti certifikované výrobky spravodlivého obchodu v hodnote okolo 1,5 mld. EUR ročne;
- zdôrazňuje, že jednou z osobitných črt spravodlivého obchodu a iných súkromných systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti je, že predstavuje v zásade dobrovoľný, dynamický mechanizmus, ktorý sa vyvíja spolu s informovanosťou spoločnosti a spotrebiteľov a jej požiadavkami;
- zdôrazňuje, že miestne a regionálne samosprávy sú zodpovedné za významný podiel výdavkov na verejné zákazky; vzhľadom na túto dôležitú úlohu ich treba v celej Európe zapojiť do podpory opatrení trvalo udržateľného rozvoja a spravodlivého obchodu;
- konštatuje, že verejné orgány vynakladajú prostriedky vo výške 16 % HDP Európskej únie, a preto predstavujú kľúčový strategický trh. Zohľadňovanie trvalo udržateľného rozvoja a spravodlivého obchodu pri verejnom obstarávaní umožňuje miestnym a regionálnym samosprávam rozhodujúcim spôsobom prispieť nielen k strednodobej a dlhodobej rentabilite a efektívnosti svojich služieb, ale aj k sociálnej spravodlivosti a udržateľnému rozvoju;
- navrhuje, že sám bude pracovať ako multiplikátor pri šírení príslušného návodu využitím svojej siete kontaktov a súčasne že bude spolupracovať s Európskou komisiou pri implementácii výmeny informácií medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami; miestne a regionálne samosprávy (hlavne také, ktoré majú porovnateľné požiadavky) by mohli zriadiť vlastné siete na výmenu osvedčených postupov pri využívaní výrobkov spravodlivého obchodu.

Spravodajkyňa:	pani Kerstin KIESSLER (DE/SES) štátna tajomníčka, členka Brémskeho senátu, splnomocnenkyňa Slobodného mesta Brémy pri spolkových orgánoch
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru: Príspevok k trvalo udržateľnému rozvoju: úloha spravodlivého obchodu a mimovládnych systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom KOM(2009) 215 v konečnom znení

I. VŠEOBECNÉ PRIPOMIENKY

VÝBOR REGIÓNOV

1. S potešením víta oznámenie Komisie z 5. mája 2009 na tému „Príspevok k udržateľnému rozvoju: úloha spravodlivého obchodu a mimovládnych systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom“. Európska Komisia v tomto oznámení oboznamuje so súčasným stavom v oblasti spravodlivého obchodu a iných mimovládnych (t. j. súkromných) koncepcií zabezpečenia trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom.

2. Konštatuje, že trh s výrobkami spravodlivého obchodu zaznamenal v uplynulých rokoch veľký rozmach. Spotrebiteľia v EÚ kupujú v súčasnosti certifikované výrobky spravodlivého obchodu v hodnote okolo 1,5 mld. EUR ročne, čo je 70-násobne viac ako v roku 1999, keď Komisia predložila svoje prvé oznámenie na túto tému.

3. Považuje za nevyhnutné jednoznačne definovať „spravodlivý obchod“, aby sa zabránilo tomu, že spotrebiteľia s dobrými úmyslami budú konfrontovaní s množstvom značiek a certifikátov, ktoré všetky budú tvrdiť, že ide o produkty vyrobené za spravodlivých a eticky bezchybných alternatívnych podmienok. V oznámení Komisie z 5. mája 2009 sa za kritériá spravodlivého obchodu považujú kritériá, ktoré stanovilo hnutie spravodlivého obchodu a ktoré sa uvádzajú aj v uznesení Európskeho parlamentu o spravodlivom obchode a rozvoji zo 6. júna 2006. Pojem „spravodlivý obchod“ sa používa v súlade s normami, ktoré uplatňujú organizácie spravodlivého obchodu a ktoré boli vypracované medzinárodnými organizáciami zaoberajúcimi sa normalizáciou a posudzovaním zhody, ktoré sú členmi Aliancie medzinárodnej sociálnej a ekologickej akreditácie a označovania ISEAL.

4. Berie na vedomie, že úroveň informovanosti spotrebiteľov o značke spravodlivého obchodu bola v Spojenom kráľovstve v roku 2008 vyššia ako 70 % (v porovnaní s 12 % v roku 2000) a vo Francúzsku v roku 2005 dosiahla 74 % (v porovnaní s 9 % v roku 2000). V Nemecku sa pri prieskume v roku 2009 značka spravodlivého obchodu (Fair Trade) umiestnila ako značka trvalej udržateľnosti na prvom mieste spomedzi 407 značiek a verejno-prospešných organizácií.

5. Vyjadruje potešenie nad tým, že celosvetový predaj certifikovaného tovaru v rámci spravodlivého obchodu prekročil 2,3 miliardy EUR ku koncu roka 2007 (čo je však výrazne menej, než hodnota odbytu ekologicky vyrábaných potravín a predstavuje menej ako 1 % celkového obchodu). So 60 – 70 % celosvetového predaja má Európa najväčší podiel na spravodlivom obchode. Prítom sú veľké rozdiely medzi najrýchlejšie rastúcim trhom vo Švédsku a novými členskými štátmi, v ktorých je táto koncepcia zatiaľ pomerne neznáma.

II. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Čtyri spravodlivého obchodu

6. Zdôrazňuje, že jednou z osobitných črt spravodlivého obchodu a iných súkromných systémov zabezpečenia trvalej udržateľnosti je, že predstavuje v zásade dobrovoľný, dynamický mechanizmus, ktorý sa vyvíja spolu s informovanosťou spoločnosti a spotrebiteľov a jej požiadavkami.

7. Pripomína názor Komisie, že stanoviť kritériá usporadúvania alebo riadenia určené pre súkromné systémy trvalej udržateľnosti súvisiacej s obchodom by nebolo v súlade s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja. Skôr by to obmedzovalo dynamiku súkromných iniciatív v tejto oblasti a mohlo stať v ceste ďalšiemu vývoju spravodlivého obchodu.

8. Žiada, aby značky spravodlivého obchodu pri úplnej verejnej transparentnosti zabezpečovali, že každý článok výrobného reťazca bude spĺňať sledovateľné kritériá.

9. Konštatuje, že trvalo udržateľný rozvoj môže byť podporovaný systémami, ktoré spájajú environmentálne, sociálne a ekonomické prvky. Na dobré fungovanie trhu je dôležité, aby spotrebiteľia a výrobcovia mali prístup k spoľahlivým informáciám o týchto systémoch. Nápomocné sú nezávislé značky a certifikáty, ktorým môžu spotrebiteľia dôverovať a ktoré sú sledované nezávislými pracoviskami.

Verejné obstarávanie

10. S potešením víta smernice EÚ o obstarávaní z roku 2004. Sú základom mnohých zákonov o verejnom obstarávaní v členských štátoch a umožňujú uplatňovať sociálne a environmentálne kritériá pri verejnom obstarávaní.

11. Konštatuje, že verejné orgány vynakladajú prostriedky vo výške 16 % HDP Európskej únie, a preto predstavujú kľúčový strategický trh. Zohľadňovanie trvalo udržateľného rozvoja a spravodlivého obchodu pri verejnom obstarávaní umožňuje miestnym a regionálnym samosprávam rozhodujúcim spôsobom prispieť nielen k strednodobej a dlhodobej rentabilite a efektívnosti svojich služieb, ale aj k sociálnej spravodlivosti a udržateľnému rozvoju.

12. Podčiarkuje, že výrobky v rámci spravodlivého obchodu ponúkajú spotrebiteľom aj verejným obstarávateľom vhodnú možnosť prispieť svojou kúpnu silou k súladu medzi cieľmi obchodnej a rozvojovej politiky.

13. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne samosprávy sú zodpovedné za významný podiel výdavkov na verejné zákazky. Vzhľadom na túto dôležitú úlohu ich treba v celej Európe zapojiť do podpory opatrení trvalo udržateľného rozvoja a spravodlivého obchodu. Územné samosprávy musia zohľadňovať nielen hospodársky, technický alebo právny aspekt, ale aj politické aspekty spravodlivého obchodu.

14. V minulosti už konštatoval, že platné predpisy o verejnom obstarávaní sú dosť komplikované a že mnohé územné samosprávy majú mimoriadne ťažkosti s ich riadnym uplatňovaním. Žiada preto Komisiu, aby v budúcnosti stanovila jasné a podrobné smernice o sociálnom obstarávaní, ktoré môžu miestne a regionálne samosprávy použiť pri zadávaní verejných zákaziek na výrobky v rámci spravodlivého obchodu.

15. So záujmom zoberal na vedomie, že Komisia nedávno na podporu obstarávajúcich orgánov pri uskutočňovaní udržateľnejšieho obstarávania (ako doplnok k svojim usmerneniam o ekologickom verejnom obstarávaní) prijala oznámenie o verejnom obstarávaní pre lepšie životné prostredie a v súčasnosti pracuje na uverejnení paralelných usmernení k sociálnemu verejnému obstarávaniu. Tieto dve publikácie tvoria spolu súhrnné usmernenia k trvalo udržateľnému (ekologicko-sociálnemu) verejnému obstarávaniu.

16. Víta, že Komisia ohlásila druhé usmernenia a žiada ju, aby vzhľadom na rýchly vývoj v tejto oblasti zaručila skoré uverejnenie.

17. Navrhuje, že sám bude pracovať ako multiplikátor pri šírení príslušného návodu využitím svojej siete kontaktov a súčasne že bude spolupracovať s Európskou komisiou pri implementácii výmeny informácií medzi miestnymi a regionálnymi samosprávami. Miestne a regionálne samosprávy (hlavne také, ktoré majú porovnateľné požiadavky) by mohli zriadiť vlastné siete na výmenu osvedčených postupov pri využívaní výrobkov spravodlivého obchodu.

18. Dáva na zváženie, či by sa na vzájomné informovanie neukázal ako užitočný nový projekt. Európska komisia a Výbor regiónov v súčasnosti uskutočňujú „kooperačnú burzu decentralizovanej spolupráce“, aby uľahčili a skoorinovali vývoj opatrení decentralizovanej spolupráce miestnych a regionálnych samospráv v EÚ a ich partnerov v rozvojových krajinách. Kooperačná burza bude on-line služba, ktorá bude slúžiť na prepájanie požiadaviek na podporu a žiadostí o podporu s príslušnými vyhláseniami záujmu alebo ponukami. Výbor regiónov svojich členov požiada, aby tento elektronický nástroj (plánovaný na rok 2010) využívali na zverejnenie relevantných údajov. Výrazne sa tým uľahčí výmena informácií medzi európskymi miestnymi a regionálnymi samosprávami pôsobiacimi v oblasti rozvojovej spolupráce a umožní sa zosúladiť projekty miestnych a regionálnych samospráv v Európskej únii a v rozvojových krajinách.

19. V tejto súvislosti by sa projekty decentralizovanej spolupráce dali využiť na to, aby pomohli rozvíjať výrobky spravodlivého obchodu, zhromažďovať štúdie o dosahu a podporovať malých výrobcov v menej rozvinutých krajinách južnej pologule.

20. Okrem stimulovania spravodlivého obchodu pri verejnom obstarávaní, poukazuje na možný prínos podpory súkromného obstarávania v súlade s normami spravodlivého obchodu. Vyzýva preto miestne a regionálne orgány, aby rozvíjali opatrenia na podporu spravodlivého obchodu pri obstarávaní v súkromnom sektore, napríklad formou súťaží podľa vzoru existujúcich súťaží, ako je „Hlavné mesto spravodlivého obchodu“ a „Mestá spravodlivého obchodu“.

Podpora zo strany Komisie

21. Víta angažovanosť Komisie vzhľadom na potenciálny prínos spravodlivého obchodu a iných systémov zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja súvisiacich s obchodom a jej ochotu podporovať takéto systémy aj v budúcnosti.

22. Považuje za nevyhnutné, aby na jednej strane bola správna rovnováha medzi želaním obchodovať, investovať a mať hospodársky rast ako súčasť programu založeného na liberalizácii a globalizácii, a na druhej strane, aby bohaté priemyselné krajiny pri obchodných rokovaniach dodržiavali zásadu trvalo udržateľného rozvoja, zohľadňovali potrebu transparentnosti, spravodlivých obchodných podmienok a jasného uznania páčivých problémov menej rozvinutých krajín. Rozličné organizácie v oblasti spravodlivého obchodu sú presvedčené, že obchod môže byť účinným nástrojom na podporu trvalo udržateľného rozvoja a znižovania chudoby, ak prebieha spravodlivo a zodpovedne. Dosiahnutie tohto cieľa si však vyžaduje zásadnú zmenu v tvorbe obchodnej politiky. Trhový prístup, ktorý prevláda v súčasnosti, nebude môcť odstrániť jestvujúci nepomer medzi váhou, ktorú majú pri rokovaniach nadnárodné koncerny v porovnaní s malými výrobcami. Iba systematické zapojenie marginalizovaných malovýrobcov v chudobných krajinách do tvorby obchodnej politiky môže prispieť k úplnému odstráneniu nespravodlivosti, ktorá vyplýva zo súčasnej sústavy obchodu.

23. Teší sa, že Komisia finančne podporovala spravodlivý obchod i iné trvalo udržateľné činnosti súvisiace s obchodom v podstate prostredníctvom svojich nástrojov rozvojovej spolupráce. V rokoch 2007 a 2008 sa vyčlenilo 19,466 milióna EUR na rôzne činnosti. Pritom išlo v podstate o opatrenia na zlepšenie povedomia v Európskej únii. V rokoch 2008 a 2009 boli na to vyčlenené ďalšie prostriedky vo výške 1 milión EUR každý rok.

24. Vzhľadom na búrlivý vývoj v oblasti spravodlivého obchodu však žiada Komisiu, aby v niektorých členských štátoch overila, či by sa nemali vyčleniť ďalšie prostriedky pre tie členské štáty, ktoré sa v tejto oblasti ešte až tak neangažujú.

25. Schvaľuje zámer Komisie iniciovať posúdenia vplyvu a okrem toho venovať zvýšenú pozornosť posúdeniu ťažkostí pri uplatňovaní systémov a získavaní certifikácie. Ďalej by tento zámer mohol byť podporovaný podobnými činnosťami členských štátov EÚ, napríklad financovaním štúdií o vplyve spravodlivého obchodu.

Účasť územných samospráv na rozvojovej politike

26. Výslovne víta uznanie významnej úlohy miestnych a regionálnych samospráv v politike obchodovania s výrobkami v rámci spravodlivého obchodu. Účasť územných samospráv na rozvojovej politike pritom nie je ničím novým. Mnohé európske regióny, ako aj miestne a regionálne samosprávy, už dlhé roky realizujú so svojimi partnermi v rozvojových krajinách projekty spravodlivého obchodu. Partnerstvá musia byť založené na vzájomnej dôvere partnerov a na transparentnosti v ich interakcii. Zmluvy uzavreté v znamení spravodlivého obchodu musia byť v súlade so zásadami rovnoprávnosti, vzájomného uznania a proporcionality.

27. Okrem toho konštatuje, že miestne a regionálne samosprávy sa na pozadí decentralizácie venujú spravodlivému obchodu stále profesionálnejšie. Miestne a regionálne samosprávy disponujú cennými poznatkami v takých oblastiach, ktoré majú pre rozvojové krajiny a pri dosahovaní rozvojových cieľov tisícročia podstatný význam. V politike spravodlivého obchodu ich preto treba považovať za dôležitých aktérov.

28. Víta želanie Komisie, zachovať mimovládny charakter spravodlivého obchodu a iných podobných systémov trvalej udržateľnosti v celej EÚ. Verejná regulácia by mohla rušivo zasahovať do rozvoja resp. fungovania dynamických súkromných systémov.

29. Zastáva však názor, že v oblasti verejného obstarávania sú nevyhnutné určité zákonné predpisy o výberových konaniach, aby sa uchádzačom ponúkajúcim výrobky z oblasti spravodlivého obchodu poskytla príležitosť zúčastniť sa na výberových konaniach.

Vzdelávacia činnosť

30. Teší sa, že spravodlivý obchod sa rozvíja a že obce a regióny Európy sú stále ochotnejšie zavádzať pri verejnom obstarávaní ekologicko-sociálne kritériá. Táto ochota nadobúda ešte väčší význam v súčasnej finančnej a hospodárskej kríze. Na začiatku spravodlivého obchodu v 70. rokoch 20. storočia bola stredobodom kritika nespravodlivých štruktúr svetového obchodu. Spravodlivý obchod, ktorý začal ako osvetové hnutie, na seba upozorňuje predovšetkým z obchodno-politického hľadiska prírastkami obratu.

31. Pripomína, že decentralizované štruktúry európskeho vzdelávania ako dôležití partneri spravodlivého obchodu by mali byť systematicky zapájané do stanovovania cieľov rozvojovej politiky rovnako ako organizácie na ochranu spotrebiteľov. Malo by sa pritom podporovať odmietanie nespravodlivých štruktúr svetového obchodu, predovšetkým európskej obchodnej a poľnohospodárskej politiky, prostredníctvom osobných možností nakupovať výrobky v rámci spravodlivého obchodu. Vzdelávanie zostáva nástrojom na pôsobenie proti chudobe, nedostatočnému rozvoju, vykorisťovaniu, hladu a ničeniu životného prostredia.

32. S uspokojením konštatuje, že miestne a regionálne samosprávy Európskej únie ako úroveň najbližšia občanom sa etablovali a osvedčili v spravodlivom obchode. Mestá spravodlivého obchodu a univerzity spravodlivého obchodu podstatne znížili latku účasti pre tisíce ľudí a vytvorili konkrétne možnosti zasadzovať sa za spravodlivý obchod. Mestá spravodlivého obchodu jestvujú vo Veľkej Británii už od roku 2001 a od roku 2008 aj v Nemecku. Inak, Veľká Británia obsadzuje celosvetovo druhé miesto v spotrebe výrobkov zo spravodlivého obchodu na obyvateľa. Celkovo existuje vyše 700 miest spravodlivého obchodu v dvanástich členských krajinách EÚ, a mnoho ďalších miest sa o toto označenie uchádza.

33. Upozorňuje na nevyhnutnosť posilniť moc spotrebiteľov informačnou a osvetovou prácou s účasťou miestnej a medziregionálnej tlače a stále viac aj elektronických médií. Ďalší potenciál otvára spolupráca s organizáciami na ochranu spotrebiteľov.

34. Víta nedávnu iniciatívu úradu na podporu spravodlivého obchodu (Fair Trade Advocacy Office), ktorej zámerom je podnecovať členov Európskeho parlamentu, aby obhajovali spravodlivý obchod, a podporovali tak marginalizovaných výrobcov a chudobných pracovníkov z menej rozvinutých krajín južnej pologule. Výbor sa domnieva, že podobné iniciatívy by sa mohli rozšíriť aj na ďalšie úrovne riadenia.

35. Zdôrazňuje, že výzvam globalizácie musia obce a regióny Európy čeliť už oddávna. Aby sa mohlo na ne lokálne primerane a so zameraním na budúcnosť reagovať, je potrebné ďalšie vzdelávanie, profesionalizácia a vytvorenie sietí miestnych, regionálnych a celoštátnych aktérov. Táto práca je v Európe ešte úplne v počiatkoch a súrne si vyžaduje systematické rozširovanie.

Podpora obcí a regiónov

36. So záujmom sleduje, že napríklad Nemecko vybudovalo od roku 2001 pracovisko pre „obce jedného sveta“ (Servicestelle Kommunen in der Einen Welt), ktoré medzičasom spolupracuje s 2 600 nemeckými obcami a často aj s ich medzinárodnými partnermi (partnerskými mestami). Pracovisko, ktorého činnosť zabezpečuje spolková vláda, väčšina krajín, hlavné združenia miest a obcí a zastrešujúce združenie mimovládnych organizácií, podstatne prispelo k zlepšeniu účasti nemeckých miest a obcí na rozvojovej politike, k podpore spravodlivého obchodu a ekologicko-sociálneho obstarávania.

37. Navrhuje miestnym a regionálnym samosprávam odporúčania, ako prostredníctvom systematickej podpory zlepšiť a prepojiť ich potenciál vzhľadom na rastúce globálne výzvy súvisiace s udržateľným rozvojom s cieľom prekonať chudobu a bojovať proti ničeniu životného prostredia, a ako osobitne uľahčiť výmenu medzi „starými“ a „novými“ členskými krajinami. Výmena informácií by mala byť podporovaná prostredníctvom portálu Výboru regiónov pre decentralizovanú spoluprácu, aby sa tak dali vymieňať skúsenosti a vytvoriť porovnávacie kritériá, čo by krajinám južnej a východnej Európy pomohlo rozvíjať nápady na podporu spravodlivého obchodu v kontexte ich stratégií trvalo udržateľného rozvoja a prispôsobovania sa klimatickým zmenám.

38. Prostriedky podpory vo výške 19 mil. EUR spomínané v oznámení a plánované navýšenie o jeden milión na posilnenie spravodlivého obchodu považuje za pozoruhodný začiatok, poukazuje však na to, že v budúcnosti budú na posilnenie jestvujúceho potenciálu potrebné ďalšie prostriedky vzhľadom na rozmer problémov, ale aj núkajúcich sa príležitostí.

39. Poukazuje na to, že miestne a regionálne samosprávy môžu aj priamo prispieť k úspechu spravodlivého obchodu tým, že:

- na svojich schôdzach, vo svojich kanceláriách a jedálňach budú servírovať iba kávu a čaj zo spravodlivého obchodu,
- mestské a miestne zastupiteľstvá budú podporovať príslušné kampane,
- obce uznajú prácu obchodov siete „Eine Welt Läden“,
- sa čo najviac miest bude snažiť získať titul „mesto spravodlivého obchodu“.

Vypracovanie európskej stratégie spravodlivého obchodu

40. Navrhuje, aby sa na podporu spravodlivého obchodu a ekologicko-sociálneho obstarávania vypracovala európska stratégia spravodlivého obchodu pre miestne a regionálne samosprávy sprevádzaná akčným programom, ktorý spĺňa ekologické a sociálne kritériá. Takáto stratégia by sa mohla vypracovať po príprave na štátnej a medziregionálnej úrovni prostredníctvom seminárov a konferencií so zapojením zainteresovaných subjektov a záujemcov z politiky, štátnej správy, mimovládnych organizácií a zo súkromného sektora.

41. Zastáva názor, že táto stratégia by sa mohla prijať na niektorej konferencii organizovanej Výborom regiónov alebo príslušným predsedníctvom a vysvetliť a predstaviť na podujatí

„Open Days“, ktoré rozvinul Výbor regiónov a ktoré bolo prijaté s veľkou odozvou.

42. Takýmto postupom sa chce vzhľadom na finančnú a hospodársku krízu a hroziace klimatické pohromy zamerať aj na kľúčových aktérov z krajín južnej pologule, ktorí by sa mali do celého procesu zapojiť, a chce udržiavať informovanosť o následkoch globalizácie. Posilnenie štruktúr spravodlivého obchodu a význam ekologicko-sociálneho obstarávania na obecnej a regionálnej úrovni má pritom rovnaký význam, ako lepšie prepojenie s partnermi v krajinách výrobcov.

43. Poukazuje na to, že doteraz sa celkovo kladné účinky spravodlivého obchodu a ekologicko-sociálneho obstarávania zameriavali prevažne na poľnohospodárske výroby drobných poľnohospodárov z takzvaných rozvojových krajín. V budúcnosti sa ponúka rozšírenie sortimentu výrobkov a služieb v spravodlivom obchode preberaním skúseností a kritérií, ako aj ich ďalší rozvoj prepojením medzi výrobcami a konečnými spotrebiteľmi a podporovať ho. Pod pojmom „rozšírený sortiment výrobkov“ sa myslia remeselnícke a priemyselné výrobky zo všetkých krajín pôvodu i poskytovanie služieb v oblasti spravodlivého obchodu, medzi ktoré patrí napr. „spravodlivý cestovný ruch“. Pod ďalším rozvojom štruktúr treba v prvom rade chápať hodnotenie dodržiavania ekologicko-sociálnych kritérií a minimálnych noriem Medzinárodnej organizácie práce a otázky dopravy a predaja.

44. Upozorňuje na to, že v doterajšej práci na tejto téme sa nedostatočne zohľadňovali smernice Komisie z roku 2008 o posilnení práv ľudí s postihnutím. Skúsenosti z medzinárodných partnerstiev obcí dokazujú povzbudzujúce skúsenosti pri zintenzívnenom zapájaní ľudí s postihnutím do spravodlivého obchodu a ekologicko-sociálneho obstarávania. Navrhuje, aby sa táto téma rozoberala a prehĺbila v navrhovanej stratégii a počas jej príprav v jednotlivých štátoch i na medzinárodnej scéne.

45. Je si vedomý toho, že spravodlivý obchod tvorí v Európe menej ako 1 % celkového obchodného obratu. Naproti tomu vedúce krajiny s podielom viac ako 10 %, ako Švajčiarsko, Anglicko, škandinávské krajiny, Holandsko, Rakúsko a Luxembursko, slúžia ako príklad a nábádajú vynakladať väčšie úsilie predovšetkým v južnej a východnej Európe. Často vynikajúca spolupráca mimovládnych organizácií, obcí a miestneho hospodárstva spolu s partnermi na juhu priniesla pre celú Európu pôsobivé modely založené na vedomom preberaní spoluzodpovednosti. Sú stimulom pre všetky obce a regióny Európy, ktoré tým zároveň môžu významne prispieť k splneniu rozvojových cieľov tisícročia do roku 2015.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov – Kvalita poľnohospodárskych výrobkov

(2010/C 175/04)

VÝBOR REGIÓNOV

- pripomína veľký prínos týchto výrobkov, ktorý ich oprávňuje k tomu, aby získali podporu, zabezpečujúcu ich dlhodobú stabilitu a návratnosť investícií, a to prostredníctvom trhovo orientovaných opatrení, vrátane právnych predpisov zavádzajúcich označovanie miesta, kde bol výrobok vyrobený a presadzovaním výrobných noriem EÚ,
- je si vedomý, že je potrebné vypracovať usmernenia, ktoré by zaručili dobré fungovanie modelu certifikačných systémov, a to pomocou harmonizovania kľúčových aspektov, ako sú minimálne požiadavky na kontrolu, s cieľom predísť eventuálnym nezrovnalostiam medzi podobnými systémami,
- podporuje návrhy na zavedenie označovania súvisiaceho s dobrými životnými podmienkami zvierat a tzv. „uhlíkovou stopou“; okrem toho navrhuje, aby boli v súvislosti s integrovanou výrobou vypracované právne predpisy na európskej úrovni,
- uznáva význam noriem pre obchodovanie, ktoré by i naďalej mali byť povinné, avšak treba uskutočniť ich hĺbkovú revíziu,
- považuje za užitočné preskúmať realizovateľnosť zavedenia nepovinných vyhradených výrazov definujúcich tradičné a horské výrobky, pretože si je vedomý, že práve regionálne orgány majú významnú rolu pri ich definovaní,
- prikláňa sa k zachovaniu oboch nástrojov: chráneného označenia pôvodu (CHOP) a chráneného zemepisného označenia (CHZO),
- žiada Európsku komisiu, aby hľadala potrebné nástroje na riadenie výroby pre systémy CHOP a CHZO,
- žiada Európsku komisiu, aby zdvojnásobila svoje úsilie o posilnenie pravidiel v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), aby sa angažovala v oblasti uzatvárania bilaterálnych zmlúv so strategickými krajinami a aby bojovala za ochranu systémov označení CHOP a CHZO v kontexte ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreements, Obchodná dohoda o nefalšovaní).

Spravodajca:	Pán Pedro SANZ ALONSO (ES/ELS), predseda vlády autonómnej oblasti La Rioja
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o politike kvality poľnohospodárskych výrobkov
	KOM(2009) 234 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné aspekty

- víta stanovisko Európskej komisie a hodnotí ho veľmi pozitívne, pretože vyjadruje jej záujem o kvalitné potravinárske výrobky a predovšetkým o vytvorenie primeraného rámca, ktorý by umožnil získať pre kvalitnú poľnohospodársku výrobu v EÚ väčšiu podporu a silnejšie prepojenie so spotrebiteľmi.
- Domnieva sa, že výroba kvalitných potravinárskych výrobkov má mimoriadny význam pre trvalo udržateľný rozvoj vidieckeho prostredia a pomáha zachovávať krajinný ráz regiónov a ich identitu, ktoré vytvárajú svojou výrobnou činnosťou poľnohospodári a chovatelia, čím prispieva k ďalšiemu rozvoju regiónov v budúcnosti.
- Pripomína veľký prínos týchto výrobkov, ktorý ich oprávňuje k tomu, aby získali podporu, zabezpečujúcu ich dlhodobú stabilitu a návratnosť investícií, a to prostredníctvom trhov orientovaných opatrení, vrátane právnych predpisov zavádzajúcich označovanie miesta, kde bol výrobok vyrobený a presadzovaním výrobných noriem EÚ, najmä v oblasti bezpečnosti potravín, ochrany životného prostredia a tradičných výrobných techník.
- Pozitívne vníma skutočnosť, že stanovisko Komisie uznáva vnútornú súvislosť medzi kvalitou potravinárskych výrobkov a tradíciami, rozvojom a trvalou udržateľnosťou regiónov, ktoré však treba naďalej podporovať a chrániť, napríklad pomocou systémov zemepisných označení, a ktorých duševné vlastníctvo musí byť rešpektované na medzinárodnej úrovni.
- Komisii pripomína, že musí byť prvá, ktorá zavedie konkrétne opatrenia, aby mohla informovať spotrebiteľov, predovšetkým európskych, o špecifických vlastnostiach výrobkov so zemepisným označením, o ich znakoch a zvláštnej väzbe na udržateľný rozvoj vidieckych oblastí.
- Súhlasí s Komisiou v tom, že hlavné aspekty, na ktoré sa treba zamerať pri vypracovávaní vhodnej politiky kvality, musia byť: informovanosť, dôslednosť a vyhýbanie sa komplikovanosti.
- Je si vedomý, že je potrebné vypracovať usmernenia, ktoré by zaručili dobré fungovanie modelu certifikačných systémov, a to pomocou harmonizovania kľúčových aspektov, ako sú minimálne požiadavky na kontrolu, s cieľom predísť eventuálnym nezrovnalostiam medzi podobnými systémami.
- Pripúšťa, že pokiaľ ide o opatrenia na označovanie výrobkov, mali by sa stanoviť obchodné normy EÚ, ale rovnako je potrebné ich zjednodušiť.
- Je presvedčený, že ambiciózna politika kvality potravinárskych výrobkov je nevyhnutná na dosiahnutie dôležitého rozvoja udržateľného európskeho poľnohospodárstva, ktoré by bolo schopné primerane uspokojovať potreby európskej verejnosti a získať podiel na zahraničných trhoch.
- Domnieva sa tiež, že je potrebné spravodlivo oceniť pred celou európskou verejnosťou úsilie európskych poľnohospodárov a chovateľov, ktoré museli vynaložiť, aby dodržali prísne environmentálne požiadavky, aby zabezpečili bezpečnosť potravín a dobré životné podmienky zvierat.

Požiadavky na poľnohospodársku výrobu v EÚ

- Myslí si, že by sa mohla zvážiť možnosť zavedenia dobrovoľného označenia, ktoré by označovalo miesto výroby (miesto zberu poľnohospodárskych plodín, miesto narodenia a chovu dobytka, miesto dojenia u dojníc, a podobne). Rovnako by sa mohla preskúmať možnosť povinného uvádzania miesta pôvodu výrobku (pri spracovaných výrobkoch ide o miesto, kde bolo realizované posledné významné spracovanie), pričom by sa predbežne zhodnotili výhody a nevýhody takéhoto opatrenia, ktoré je už pri určitých výrobkoch povinné. Takýmto spôsobom by sa umožnila diferenciácia európskych výrobcov na základe spomínaných údajov a napomohlo by to podávaniu komplexných a konkrétnych informácií spotrebiteľom.
- Podporuje návrhy na zavedenie označovania súvisiaceho s dobrými životnými podmienkami zvierat a tzv. „uhlíkovou stopou“; okrem toho navrhuje, aby boli v súvislosti s integrovanou výrobou vypracované právne predpisy na európskej úrovni.

Normy pre obchodovanie

- Uznáva význam noriem pre obchodovanie, ktoré by i naďalej mali byť povinné, avšak treba uskutočniť ich hĺbkovú revíziu a zjednodušiť ich, aby sa odstránili nepotrebné aspekty a ponechali len tie, ktoré sú skutočne dôležité pre uvádzanie jednotlivých výrobkov na trh. Spomínaná revízia by sa mala uskutočniť v úzkej spolupráci s prevádzkovateľmi, pričom by sa mal stanoviť mechanizmus revízie, ktorý by umožňoval rýchlo a flexibilne zavádzať zmeny. V každom prípade je potrebné v rámci noriem obchodovania zachovať špecifické vlastnosti jednotlivých odvetví, aby boli lepšie zrozumiteľné a dali sa ľahšie uplatňovať.

14. Považuje za užitočné preskúmať realizovateľnosť zavedenia nepovinných vyhradených výrazov definujúcich tradičné a horské výrobky, pretože si je vedomý, že práve regionálne orgány majú významnú rolu pri ich definovaní.

Zemepisné označenia

15. Nesúhlasí so zlúčením troch existujúcich systémov, pretože chce zachovať súdržnosť systému a špecifických vlastností jednotlivých výrobkov. Prikláňa sa preto k zachovaniu oboch nástrojov: chráneného označenia pôvodu (CHOP) a chráneného zemepisného označenia (CHZO). Obidve označenia sa ukázali byť veľmi užitočné a výrobcovia ich veľmi dobre prijali. Domnieva sa však, že je potrebné zlepšiť informovanosť o nich a ich propagáciu.

16. Považuje za nevyhnutné zjednodušiť nielen administratívne postupy, ale aj všetky ďalšie aspekty týkajúce sa registrácie, zachovania a riadenia, ktorým podliehajú prevádzkovatelia patriaci do jednotlivých systémov.

17. Vyjadruje svoj súhlas s eventúalnym použitím týchto výrazov pri spracovaných výrobkoch, za predpokladu, že bude dostatočne zaručený pôvod použitých zložiek a pokiaľ výrobcovia výrobkov daného označenia súhlasili s ich použitím.

18. Domnieva sa, že by bolo zaujímavé rozšíriť certifikačné požiadavky v prípade čerstvých výrobkov na rôzne subjekty zásobovacieho reťazca, podľa vzoru tzv. bio-výrobkov, s cieľom zhodnotiť pozitívne vlastnosti tohto zavedenia.

19. Upozorňuje na to, že mnohé subjekty v rámci systémov CHOP a CHZO vyjadrili potrebu mať k dispozícii nástroje na regulovanie výroby a zdôrazňuje, že pokiaľ CHOP a CHZO nebudú týmito nástrojmi disponovať, mohli by prestať existovať alebo stratiť svoju autentickosť a im vlastnú kvalitu, čím by bol ohrozený sociálno-výrobný model vo vidieckych oblastiach mnohých európskych regiónov.

20. Žiada Európsku komisiu, aby hľadala potrebné nástroje na riadenie výroby pre systémy CHOP a CHZO a aby im ich sprístupnila. Endogénny regionálny rozvoj je často prepojený na udržateľný vidiecky rozvoj a tento nebude možný, pokiaľ systémy označení CHOP a CHZO nebudú mať k dispozícii nástroje na riadenie výrobného potenciálu a s tým súvisiacu možnosť dosiahnuť správnu rovnováhu medzi ponukou a dopytom, ktorá by im umožňovala rast výroby v súlade s potrebami trhu.

21. Systémy označení CHOP a CHZO patria medzi práva duševného vlastníctva a ako také musia mať právo na dobrovoľnú reguláciu, podobne ako akákoľvek iná obchodná značka, a to z kvantitatívneho i kvalitatívneho hľadiska; pričom toto nariadenie netreba chápať ako nejaký teoretický cieľ, ale malo by viesť k udržateľnosti.

22. Odporúča, aby boli preskúmané aspekty týkajúce sa ochrany systémov CHOP a CHZO. Prevádzkovatelia a regióny sú toho názoru, že by mala existovať len jedna úroveň medzinárodnej ochrany a výbor preto žiada Európsku komisiu, aby podnikla potrebné kroky na zabezpečenie maximálnej ochrany jednotlivých systémov CHOP a CHZO, i za hranicami regiónov členských štátov, bez ohľadu na ich prípadné počiatočné dôsledky.

23. Žiada Európsku komisiu, aby zdvojnásobila svoje úsilie o posilnenie pravidiel v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), aby sa angažovala v oblasti uzatvárania bilaterálnych zmlúv so strategickými krajinami a aby bojovala za ochranu systémov označení CHOP a CHZO v kontexte ACTA (Anti-Counterfeiting Trade Agreements, *Obchodná dohoda o nefalšovaní*).

Ekologické poľnohospodárstvo

24. Víta nedávne legislatívne zmeny v tejto oblasti a rozhodnutie zaviesť od roku 2010 používanie nového ekologického loga Európskej únie. Je presvedčený, že toto opatrenie spolu s úsilím v oblasti ekologického poľnohospodárstva zaručí významný rozvoj tohto výrobného systému, ktorý mimoriadne rešpektuje životné prostredie.

Tradičné špecifické vlastnosti

25. Súhlasí s Komisiou v tom, že tento režim ešte plne nerozvinul svoj potenciál a podporuje návrh preskúmať realizovateľnosť zavedenia výrazov ako „tradičný výrobok“, pokiaľ bude takýto výrobok spĺňať presne definované a overiteľné kritériá.

26. Žiada Komisiu, aby preskúmala a následne zaviedla potrebné systémy špecifickej podpory pre tradičné ako aj horské výrobky, ktoré by v oboch prípadoch nahradili súčasné tzv. zaručené tradičné špeciality.

Súlad nových systémov EÚ

27. Odporúča Komisii, aby zabezpečila súdržnosť budúcich systémov a iniciatív v oblasti kvality, a to prostredníctvom proaktívneho a pragmatického zhodnotenia ich prínosu a užitočnosti. Domnieva sa, že je nevyhnutné zhodnotiť tiež potreby spotrebiteľov a ich skutočný záujem o zavedenie nových systémov.

Usmernenia pre súkromné a národné systémy certifikácie potravín

28. Podporuje iniciatívu Komisie zameranú na vypracovanie usmernení k osvedčeným postupom pre fungovanie všetkých systémov súvisiacich s kvalitou poľnohospodárskych výrobkov a potravín a súhlasí s rozhodnutím nevypracovať právne predpisy v oblasti regulácie národných a súkromných systémov certifikácie.

Záverečné odporúčania

29. Vyzýva Komisiu, aby vynaložila veľké úsilie v oblasti informovanosti a propagácie európskeho systému kvality potravinárskych výrobkov, aby bol zameraný na európskeho spotrebiteľa;

cieľom je posilniť tento systém, objasniť jeho základné pojmy a podporovať spotrebu týchto výrobkov, čím by sa dosiahlo zapojenie celej európskej spoločnosti do zachovania výrobných štruktúr európskych vidieckych oblastí.

30. Navrhuje Komisii, aby viac ocenila strategickú úlohu európskych regiónov v oblasti výroby poľnohospodárskych produktov a kvalitných potravín, a aby venovala veľkú pozornosť požiadavkám regiónov v tejto oblasti, ktorá je mimoriadne dôležitá pre väčší spoločensko-ekonomický rozvoj regiónov.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov – Pomoc poľnohospodárom v oblastiach s prírodným znevýhodnením
(2010/C 175/05)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta pracovný postup navrhovaný Európskou komisiou, ktorý je v súlade s odporúčaním výboru uvedeným v jeho návrhu Bielej knihy o viacúrovňovom riadení,
- nazdáva sa, že je dôležité udržiavať poľnohospodárske výrobné zariadenia v celej EÚ, aby bola Európa schopná vyrábať kvalitné potraviny, čo je úloha, ktorá nadobúda stále viac na význame, pretože klimatické zmeny znižujú kapacity v iných častiach sveta,
- navrhuje, aby vymedzenie oblastí postihnutých jedným prírodným znevýhodnením vychádzalo aj zo zemepisných a územnoplánovacích kritérií, a nielen z biologicko-fyzikálnych kritérií, teda aby sa brali do úvahy také činitele, ako uzavretosť, dostupnosť infraštruktúry a krehkosť niektorých ekosystémov,
- žiada preskúmať, či by sa nové vymedzenie tzv. stredne znevýhodnených oblastí nemohlo vykonať na základe menších územných celkov ako LAU 2 (napr. katastrálne územie alebo jednotlivé pozemky), pokiaľ by boli k dispozícii potrebné údaje,
- žiada Komisiu, aby preskúmala, či bude potrebné zabezpečiť postupné rušenie pomoci regiónom a/alebo obciam, ktoré podľa tejto klasifikácie na ňu stratia nárok.

Spravodajca:	Luis DURNWALDER (IT/ELS), predseda autonómnej provincie Bolzano/Bozen
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Smerom k lepšiemu zameraniu pomoci poľnohospodárom v oblastiach so znevýhodnenými prírodnými podmienkami“ KOM(2009) 161 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Poznámky k rozvoju poľnohospodárstva a vidieka

1. konštatuje, že oznámenie Európskej komisie sa jasne zameriava na stredne znevýhodnené oblasti, zároveň dôrazne podporuje návrh Komisie jasne vymedziť tieto stredne znevýhodnené oblasti a zdôrazňuje, že horských oblastí sa toto oznámenie priamo netýka a že jeho účelom nie je sústrediť sa na súvislosti medzi rozličnými kategóriami prírodne znevýhodnených oblastí s nevýhodnými prírodnými podmienkami.

2. Víta pracovný postup navrhovaný Komisiou, ktorý je v súlade s odporúčaním výboru uvedeným v jeho návrhu Bielej knihy o viacúrovňovom riadení ⁽¹⁾.

3. Upozorňuje, že poľnohospodárstvo je veľmi dôležitým odvetvím hospodárstva EÚ, ktoré zamestnáva takmer 30 miliónov ľudí. Poľnohospodári majú zásadný význam pri zachovávaní sociálnej štruktúry na vidieku, ochrane životného prostredia a udržiavaní krajiny. Rovnako dôležité je udržiavať poľnohospodárske výrobné zariadenia v celej EÚ, aby bola Európa schopná vyrábať kvalitné potraviny, čo je úloha, ktorá nadobúda stále viac na význame, pretože klimatické zmeny znižujú kapacity v iných častiach sveta. Sústava pomoci podporujúca znevýhodnené oblasti je neodmysliteľná pri kompenzácii strát spôsobených nevýhodnými prírodnými podmienkami určitých oblastí, a teda pomáha v nich zachovať poľnohospodárstvo.

4. Zdôrazňuje, že toto oznámenie sa priamo týka miestnych a regionálnych samospráv, keďže v roku 2005 predstavovali v Európe prírodne znevýhodnené oblasti 31,2 % poľnohospodárskej využívanej pôdy, a to v takých regiónoch, v ktorých je poľnohospodárstvo dôležitou súčasťou hospodárstva.

5. Konštatuje, že od začiatku roku 1975 sa potreba opatrení na podporu znevýhodnených oblastí značne zmenila. Kľúčovou prioritou pri prekonávaní strát spôsobených prírodným znevýhodnením sa stalo vhodné obhospodarovanie pôdy. Poľnohospodárstvo v znevýhodnených oblastiach prispieva k zachovaniu príťažlivosti regiónu, biologickej rozmanitosti a kultúrnej krajiny.

6. Zdôrazňuje, že kompenzačné príspevky by mali zostať nástrojom na kompenzovanie strát vyplývajúcich z prírodného znevýhodnenia alebo nepriaznivých výrobných podmienok a že nie sú myslené ako poľnohospodársko-ekologické opatrenie.

7. Zdôrazňuje, že požadované simulácie sa musia chápať ako cvičné, a nie ako právne záväzný základ. V každom prípade Výbor regiónov znova preskúma pripravované návrhy Komisie na základe dôkladnej a vyčerpávajúcej analýzy ich očakávaného dosahu.

8. Berie na vedomie poznámky uvedené v správe Dvora audítorov, v ktorej sa vyhlasuje, že Komisia nepredložila dostatočné dôvody na to, aby sa naďalej používala súčasná klasifikácia znevýhodnených oblastí, čo má nežiaduci vplyv na účinné a cieleňé uplatňovanie režimu pomoci (ods. 76).

Konkrétne aspekty určovania znevýhodnených oblastí (kritériá, dolaďovanie, atď.)

9. Považuje rozhodnutie stanoviť biologicko-fyzikálne kritériá na zlepšenie identifikácie oblastí s nevýhodnými prírodnými podmienkami za vhodný spôsob, ako vytvoríť objektívnejší, ucelenejší a porovnateľnejší systém, ktorý zabezpečí, že pomoc týmto oblastiam sa bude rozdeľovať spravodlivejšie a účinnejšie.

10. Žiada jednoduché a zvládnuteľné všeobecné kritériá, ako aj jasné kritériá oprávnenosti poberať podporu, aby sa zaručila transparentnosť a porovnateľnosť príspevkov. Taktó by sa mal zabezpečiť účinný systém kompenzácií v prospech poľnohospodárskej činnosti a výrobnéj kapacity prírodne znevýhodnených oblastí. Je zjavne nevyhnutné zabezpečiť, aby akýkoľvek systém bol pre poľnohospodárov zrozumiteľný, uplatniteľný na súde a pre správne orgány zvládnuteľný.

11. Navrhuje, aby vymedzenie oblastí postihnutých jedným prírodným znevýhodnením vychádzalo aj zo zemepisných a územnoplánovacích kritérií, a nielen z biologicko-fyzikálnych kritérií, teda aby sa brali do úvahy také činitele, ako uzavretosť, dostupnosť infraštruktúry a krehkosť niektorých ekosystémov.

12. Konštatuje, že v oznámení sa navrhuje, aby sa určitá oblasť klasifikovala ako znevýhodnená, ak aspoň 66 % poľnohospodárskej využívanej pôdy spĺňa aspoň jedno z ôsmich kritérií. Aj keď účelom celého vymedzovania zón je podpora tých oblastí, v ktorých je rozhodujúca na zachovanie poľnohospodárstva, navrhovaný limit by nemal byť príliš vysoký a nemal by spôsobiť prípadné vylúčenie tých oblastí, ktoré sú postihnuté značným prírodným znevýhodnením. Záverečná definícia percentuálnej úrovne pre oblasti navrhnuté ako znevýhodnené by sa mala starostlivo zvážiť a malo by sa o nej ďalej diskutovať až potom, keď budú k dispozícii simulácie a mapy.

⁽¹⁾ CdR 89/2009 fin.

13. Navrhuje, aby sa rozmyšľalo o kumulatívnych kritériách alebo systémoch indexov v heterogénnych oblastiach, ktoré sú postihnuté viacerými znevýhodneniami súčasne. Použitie zloženého ukazovateľa by umožnilo kombinovať niekoľko kritérií, takže by bolo možné vymedziť určitú oblasť ako znevýhodnenú, aj keby to jednotlivé kritériá neumožňovali.

14. Ďalej navrhuje, aby sa zväzilo použitie doplnkových kritérií, ako sú dni poľnej kapacity, čo je ukazovateľ, ktorý vyjadruje možnosť pracovať na poliach a meria vzťah medzi pôdou, vlhkosťou a podnebím. Okrem toho by do zoznamu kritérií mal byť zahrnutý aj podiel trvalých trávnych porastov, pretože oblasti, v ktorých prevláda ich využívanie, majú výrazne menej možností využitia, než oblasti s obrábanou pôdou.

15. Žiada preskúmať, či by sa nové vymedzenie tzv. stredne znevýhodnených oblastí nemohlo vykonať na základe menších územných celkov ako LAU 2 (napr. katastrálne územie alebo jednotlivé pozemky), pokiaľ by boli k dispozícii potrebné údaje. Tak by sa mohli kompenzačné platby poskytovať primeranejšie, pre poľnohospodárov pochopiteľnejšie a mohli by byť uplatniteľné na súde.

16. Berie na vedomie návrh Európskej komisie, aby členské štáty doladili vymedzenie oblasti použitím biologicko-fyzikálnych kritérií v kombinácii s príslušnými produkčnými ukazovateľmi, teda aby sa systematicky vyňali oblasti, v ktorých sa problémy prekonali umelým zásahom a v ktorých sú príslušné produkčné ukazovatele porovnateľné s celoštátnym priemerom.

17. Odporúča však, aby sa doladenie navrhované Komisiou nahradilo regionálne prispôbenými kritériami s vhodnými medznými hodnotami. Členské štáty a regióny majú lepšie postavenie, pokiaľ ide o určenie vhodných kritérií a zodpovedajúcich medzných hodnôt na vymedzenie rozsahu znevýhodnených oblastí v jednotlivých regiónoch. V každom prípade však musí byť dolaďovanie alebo regionálne prispôbené riešenia voliteľným nástrojom a tieto postupy sa nesmú stať povinnými.

Podmienky na postupný prechod

18. Oceňuje cieľ oznámenia zaviesť transparentnejší, primeranejší a porovnateľnejší spôsob určovania poľnohospodársky využívaných plôch s prírodným znevýhodnením, pri ktorých je preto nárok na získanie kompenzačnej pomoci, a zaoberať sa pripomienkami uvedenými v osobitnej správe Dvora audítorov na túto tému.

19. Je však znepokojený možnými stratami mnohých regiónov v dôsledku odstránenia sociálno-ekonomických kritérií alebo straty možnosti uplatňovať osvedčené systémy indexov, ktoré sa na určovanie týchto oblastí používajú v súčasnosti. V každom prípade by pomohlo, keby sa uvažovalo o tom, ako do systému novej klasifikácie prírodne znevýhodnených oblastí zapracovať zemepisné a územnoplánovacie kritériá.

20. Rovnako sa domnieva, že je potrebné zabezpečiť postupné rušenie pomoci regiónom a/alebo obciam, ktoré podľa tejto klasifikácie na ňu stratia nárok. Malo by existovať vhodné prechodné obdobie, ktoré by poľnohospodárom umožnilo prispôsobiť sa novému režimu podpory znevýhodnených oblastí. Tento proces by sa mal zohľadňovať aj pri rozhodovaní o politickom smerovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky v budúcnosti.

Subsidiarita

21. Súhlasí s tým, že využívanie súboru spoločných biologicko-fyzikálnych kritérií by skutočne mohlo priniesť transparentnejšie, jednoduchšie a porovnateľnejšie spôsoby klasifikácie, ktoré by zasa viedli k efektívnejšiemu hospodáreniu s finančnými prostriedkami. Vzhľadom na jestvujúce riziko rozdielov sa v súlade so zásadou subsidiarity javí byť úroveň Spoločenstva tou úrovňou, ktorá je najvhodnejšia na prijatie opatrení.

Lepšia tvorba právnych predpisov

22. Úprimne víta postup, ktorý bol použitý pri vypracovávaní návrhu oznámenia. Posúdenie vplyvu zohľadňuje rozličné možnosti a podrobne ich rozoberá. Dôležité je brať do úvahy dodatočné náklady, ktoré nový model prinesie, hlavne v počiatkoch.

23. Zdôrazňuje však, že reforma súčasného systému a prechod na systém založený na biologicko-fyzikálnych kritériách bude mať sociálno-ekonomické dôsledky, ktoré sa budú musieť brať do úvahy pri uplatňovaní nového postupu.

24. Nakoniec veľmi očakáva, že určenie súboru spoločných kritérií na určovanie znevýhodnených oblastí by takisto mohlo zjednodušiť uplatňovanie systému pomoci na kompenzovanie prírodného znevýhodnenia na európskej úrovni, a teda zaručiť väčšiu transparentnosť a účinnosť.

V Bruseli 10. februára 2010

*Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO*

Stanovisko Výboru regiónov – Obnovená stratégia EÚ – Investovanie do mládeže

(2010/C 175/06)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta toto oznámenie Európskej komisie o obnovení otvorenej metóde koordinácie zameranej na riešenie výziev a príležitostí týkajúcich sa mládeže, ako aj prístup, ktorý sa v oznámení navrhuje, a to investovať do mládeže a posilniť postavenie mladých ľudí;
- súhlasí, že je potrebná aktívna, pozitívna a prierezová politika mládeže, ktorá sa bude zaoberať potenciálom všetkých mladých a poskytne im vhodné podmienky na rozvoj ich talentu a zručností, ktoré im umožňujú žiť, pracovať a aktívne sa podieľať na daniach v spoločnosti, a nezameria sa len na mladých ľudí, ktorí majú problémy a vyžadujú si osobitnú pozornosť;
- žiada, aby sa pri navrhovaní opatrení zameraných na mládež prihliadalo na názory a prínos miestnych a regionálnych orgánov, pretože práve im vo väčšine členských štátov prislúchajú právomoci v týchto otázkach;
- domnieva sa, v súlade so zásadou subsidiarity, že Európska komisia by sa mala usilovať inšpirovať, stimulovať a podporovať nové aj už existujúce iniciatívy v rámci mládežníckej politiky a úzko pri tom spolupracovať s miestnymi a regionálnymi orgánmi;
- zdôrazňuje, že využívanie otvorenej metódy koordinácie nesmie viesť k odobratiu právomocí nižším úrovňam správy v prospech štátov. Upozorňuje na svoju už zverejnenú bielu knihu o viacúrovňovom riadení.

Spravodajca:	Anton Rombouts (NL/EES), primátor mesta 's-Hertogenbosch
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Stratégia EÚ pre mládež – investovanie a posilnenie postavenia mládeže – Obnovená otvorená metóda koordinácie s cieľom riešiť výzvy a príležitosti týkajúce sa mládeže“
	KOM(2009) 200 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

Všeobecné pripomienky

1. domnieva sa, že mladí Európania a Európanky sú budúcnosťou spoločnosti. Všetci mladí ľudia by mali mať možnosť naplno rozvinúť svoj talent a potenciál. Talent sa neformuje len v školách (vzdelávaním), ale aj v rodine, v rôznych združeniach (športové, hudobné a iné kultúrne organizácie), mládežníckych organizáciách, neformálnych zoskupeniach mladých a v mestských štvrtiach (kde sa nachádzajú knižnice, hudobné školy, športové kluby a iné zariadenia). Miestne a regionálne orgány môžu z bezprostrednej blízkosti sledovať život mladých ľudí a preto sú hlavným faktorom pri vytváraní rámca pre ich rozvoj.

2. Konštatuje, že investovať do mládeže a posilniť jej postavenie sa oplatí. Mestá, obce a regióny, ktoré mladým poskytujú dobré možnosti formálne a neformálne sa vzdelávať, ako aj zariadenia a aktivity v oblasti športu, kultúry a voľného času, budú v budúcnosti lepšie prosperovať, budú bezpečnejšie a budú mať silnejší sociálny rozmer, ktorý sa bude vyznačovať toleranciou a vzájomným rešpektom.

3. Je pevne presvedčený, že stratégia pre mládež by mala zaujať prístup zameraný na mládež, pričom východiskom by mal byť jednotlivec, jeho talent a jeho potreby naplno rozvinúť svoj potenciál.

4. Uznáva, že mladí ľudia sú príliš často jednou z najzraniteľnejších skupín v spoločnosti, a to najmä v súčasnej hospodárskej a finančnej kríze, a že v našej starnúcej spoločnosti by mali byť mladí považovaní za cenný a životne dôležitý zdroj pre spoločnosť, ktorý sa môže a musí využiť na dosiahnutie spoločenských a hospodárskych cieľov ⁽¹⁾.

5. Súhlasí, že je potrebná aktívna, pozitívna a prierezová politika mládeže, ktorá sa bude zaoberať potenciálom všetkých mladých a poskytne im vhodné podmienky na rozvoj ich talentu

a zručností, ktoré im umožňujú žiť, pracovať a aktívne sa podieľať na dianí v spoločnosti, a nezameria sa len na mladých ľudí, ktorí majú problémy a vyžadujú si osobitnú pozornosť.

6. Osobitne upozorňuje na veľký význam proaktívnych a preventívnych opatrení ⁽²⁾ a podotýka, že je dôležité poskytnúť mladým ľuďom lepšie životné podmienky ⁽¹⁾ a vytvoriť spoločnosť, ktorá bude priaznivým prostredím pre deti a mládež ⁽³⁾.

7. Víta toto oznámenie Európskej komisie o obnovení otvorenej metóde koordinácie zameranej na riešenie výziev a príležitostí týkajúcich sa mládeže, ako aj prístup, ktorý sa v oznámení navrhuje, a to investovať do mládeže a posilniť postavenie mladých ľudí.

8. Uznáva, že politika mládeže má pomerne široké zameranie, a preto podporuje úsilie EÚ v rôznych oblastiach začleniť záujmy mládeže do širších politických súvislostí (v rámci medzisektorového prístupu) a zároveň ďalej rozvíjať špecifickejšie opatrenia, ako napríklad v oblasti pracovných miest pre mladých.

9. Odporúča, aby Európska komisia zohľadnila aj skúsenosti a prehľad, ktoré existujú na miestnej a regionálnej úrovni a aby boli budúce činnosti založené na už existujúcich iniciatívach a rámcach, ako napríklad iniciatíva Európske hlavné mesto mládeže resp. Dohovor OSN o právach dieťaťa.

10. Pripomína, že v mnohých členských krajinách sú za vytváranie, zavádzanie a realizáciu mládežníckej politiky zodpovedné v prvom rade miestne a regionálne orgány. To ukázali aj výsledky konzultácie ⁽⁴⁾, ktorú v rámci prípravy tohto stanoviska organizovala sieť VR na monitorovanie subsidiarity. Odporúča Komisii, aby vzhľadom na dôležitú úlohu miestnych a regionálnych orgánov správy pri príprave a uplatňovaní politiky mládeže zohľadnila osobitné, napr. zemepisné, charakteristiky jednotlivých regiónov.

⁽²⁾ CdR 337/2008.

⁽³⁾ CdR 255/2007.

⁽⁴⁾ Správa o konzultácii siete na monitorovanie subsidiarity a členov komisie EDUC k oznámeniu o stratégii EÚ pre mládež, CdR 325/2009.

⁽¹⁾ CdR 334/2006.

11. Žiada, aby sa pri navrhovaní opatrení zameraných na mládež prihliadalo na názory a prínos miestnych a regionálnych orgánov, pretože práve im vo väčšine členských štátov prislúchajú právomoci v týchto otázkach.

12. Upozorňuje na kľúčovú rolu miestnych a regionálnych orgánov pri vytváraní stratégie EÚ, a bol by rád videl explicitnejšie odkazy na úlohy a kompetencie miestnych a regionálnych orgánov aj v oznámení. Povzbudzuje miestne a regionálne orgány, aby aj ony prispeli k navrhovanej stratégii EÚ v úzkej spolupráci so všetkými zainteresovanými stranami na všetkých úrovniach, a najmä s mladými ľuďmi a organizáciami, ktoré ich zastupujú.

Začlenenie a spolupráca

13. Súhlasí so snahami uplatňovať hľadisko mládeže v širokej palete politických opatrení tak, aby boli otázky týkajúce sa mladých ľudí dôsledne zohľadňované v rôznych oblastiach politiky.

14. Podporuje flexibilný prístup v rámci politiky mládeže zameranej na tri dlhodobé, nadradené a vzájomne prepojené ciele, ktoré súvisia s konkrétnymi oblasťami činnosti, ktoré budú pravidelne hodnotené. Považuje za nevyhnutné, aby sa ciele a s nimi prepojené kroky sledovali účinne a dôsledne na všetkých príslušných úrovniach, a odporúča územným samosprávam, aby sa pripravili, že na to, aby posilnili možnosti pôsobenia, sa budú musieť vybranými kľúčovými témami zaoberať dlhšie.

15. Podporuje oblasti činnosti, ktoré stanovila Komisia a opatrenia, ktoré navrhli členské štáty a Komisia v rámci svojich príslušných právomocí.

16. Domnieva sa, že je dôležité zohľadňovať potreby a túžby mladých ľudí pri každej reforme v EÚ a odporúča, aby bola mládež ako cieľová skupina integrovaná do širších stratégií, kampaní a činností EÚ, ako napríklad do stratégie, ktorá bude nadväzovať na Lisabonskú stratégiu, sociálnej agendy EÚ, tematických stratégií a aktivít, ktoré, ako dúfa, bude Únia (inštitúcie a budúci predsedovia Európskej rady) v budúcnosti plánovať a realizovať v úzkej spolupráci s miestnymi a regionálnymi orgánmi, ako aj s Výborom regiónov.

17. Poukazuje na to, že mládež predstavuje kľúčový faktor pri dosahovaní cieľov Lisabonskej stratégie a považuje za nevyhnutné poskytovať jej lepšie vzdelávanie a odbornú prípravu, podporovať jej mobilitu, uľahčovať jej integráciu na trhu práce a do spoločnosti a ponúkať lepšie služby pre mladé rodiny.

18. Požaduje strednodobú európsku stratégiu pre mládež, ktorá by z kvalitatívneho hľadiska mala byť zameraná na dlhšie obdobie a mala by sa obmedziť na malý počet prioritných tém. Vynaložené úsilie a zdroje je potrebné spojiť, aby sa zvýšila ich účinnosť.

19. Víta vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce. Vyzýva Európsku komisiu, aby výslovne začlenila deti a mládež ako cieľovú skupinu do programu a dôrazne nabáda miestne a regionálne orgány, aby sa aktívne zapojili.

Realizácia a výmena skúseností

20. Súhlasí s názorom, že na to, aby bola mládežnícka politika účinná sú potrebné medziodvetvové politické prístupy na európskej, celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, lebo len tie umožnia dosiahnuť hmatateľné výsledky v oblastiach, ako je politika týkajúca sa detí a rodiny, vzdelávanie, rovnosť medzi mužmi a ženami, zamestnanosť, bývanie a zdravotná starostlivosť.

21. S potešením berie na vedomie, že oznámenie uznáva, že miestne a regionálne orgány sú kľúčovým prvkom pri realizácii medziodvetvových mládežníckych stratégií, pripomína však, že v mnohých členských krajinách sú za tvorbu, uplatňovanie a zavádzanie politiky pre mládež do praxe zodpovedné v prvom rade miestne a regionálne orgány.

22. Domnieva sa, v súlade so zásadou subsidiarity, že Európska komisia by sa mala usilovať inšpirovať, stimulovať a podporovať nové aj už existujúce iniciatívy v rámci mládežníckej politiky a úzko pri tom spolupracovať s miestnymi a regionálnymi orgánmi.

23. Súhlasí s tým, že je dôležité viesť štruktúrovaný dialóg s mládežou, na rôznych úrovniach verejnej správy a zapojiť doňho aj všetky zainteresované strany.

24. Nabáda miestne a regionálne orgány, aby sa aktívne zapájali do vzájomného učenia sa (*peer learning*) s cieľom tvoriť lepšie právne predpisy a spolu s mladými ľuďmi vypracovávali, uplatňovali a šírili príklady osvedčených postupov z oblasti politiky pre mládež. Dobrým príkladom takéhoto prístupu je sieť CLIP (European Network of Cities for Local Integration Policies for Migrants) a sieť ERY (European regions for youth) ⁽⁵⁾.

25. Domnieva sa, že obnovená otvorená metóda koordinácie (OMK) môže byť vhodným nástrojom na realizáciu stratégie. Je potrebné dbať na to, aby nedošlo k prekročeniu právomocí zo strany Európskej únie a nevznikli ďalšie byrokratické mechanizmy ako administratívna záťaž pre členské štáty.

26. Zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány sú úrovňou verejnej správy, ktorá je najbližšie deťom, mládeži, ich opatrovateľom, infraštruktúre pre vzdelávanie mládeže, zdravotnej starostlivosti a opatere, ako aj najbližšie občianskej spoločnosti, a preto zdôrazňuje, že je potrebné priamo začleniť a zapojiť miestne a regionálne orgány ako kľúčových aktérov do všetkých štádií navrhovanej OMK, čo pomôže dosiahnuť ciele stratégie EÚ.

⁽⁵⁾ <http://www.eurofound.europa.eu/areas/populationandsociety/clipabout.htm>.

27. Posilnením spôsobov zapojenia mládeže do činnosti týchto orgánov bude možné dosiahnuť pohotovejšiu a dynamickejšiu interakciu a zvýšiť schopnosť mládeže ovplyvňovať verejné rozhodnutia, čo je zárukou jej skutočného zapojenia do hospodárskeho, sociálneho a politického diania v regiónoch.

28. Zdôrazňuje, že využívanie OMK nesmie viesť k odobratiu právomocí nižším úrovniam správy v prospech štátov. Podčiarkuje, že táto metóda nesmie viesť k harmonizácii alebo zasahovať do kompetencií členských štátov určením ukazovateľov a ďalších oznamovacích povinností. Upozorňuje na svoju už zverejnenú bielu knihu o viacúrovňovom riadení ⁽⁶⁾.

29. Pripomína svoju žiadosť adresovanú Európskej komisii, aby sa pri používaní OMK v dostatočnej miere využila úloha miestnych a regionálnych orgánov, a tak rešpektovali aj ich právomoci a zohľadnili iniciatívy, ktoré v tejto oblasti už podnikajú ⁽⁷⁾.

30. Vyzýva členské krajiny, aby podporovali OMK prostredníctvom miestnych a regionálnych plánov a aby späťne pomohli zabezpečiť, že miestne a regionálne plány budú zohľadnené vo vnútroštátnych plánoch a budú spadať pod písomné viacúrovňové dohody.

31. Súhlasí, že je potrebné stavať politiku na základe skutočností, a podporuje návrh lepšie využiť existujúce nástroje na získavanie informácií.

32. Podporuje návrh vytvoriť pracovnú skupinu s cieľom prediskutovať možné orientačné ukazovatele (deskriptory) na hodnotenie vplyvu politických opatrení v prioritných oblastiach. Uznáva, že miestne a regionálne orgány sú kľúčovými prvkami

pri uplatňovaní v praxi a dôrazne podporuje ich aktívne zapojenie do tejto pracovnej skupiny zaoberajúcej sa deskriptormi.

33. Zdôrazňuje, že podávanie správ by sa malo zjednodušiť a sústrediť na kľúčové deskriptory pre prioritné oblasti a prizvukuje, že správy by nemali predstavovať dodatočnú administratívnu záťaž.

34. Žiada Európsku komisiu, aby zabezpečila, že všetky príslušné fondy EÚ budú dostupné pre zainteresované strany na miestnej a regionálnej úrovni a aby podporovala informovanosť o týchto programoch a ich atraktivnosť zmenšením administratívnej záťaže spojenej s prístupom k fondom EÚ ako napríklad program Mládež v akcii.

35. Vyzýva členské krajiny, aby vyčlenili primerané množstvo prostriedkov pre miestne a regionálne orgány a zainteresované strany na spoločné ciele v oblasti dobrovoľníckej činnosti mladých ľudí a podnecuje členské krajiny, aby využili fondy a programy EÚ, ktoré ponúkajú podporu a usmernenia dobrovoľníckym organizáciám na národnej, miestnej a regionálnej úrovni (ako napríklad Európsky sociálny fond a program Mládež v akcii) s cieľom zlepšiť kvalitu medzinárodných dobrovoľníckych projektov ⁽⁸⁾. Postupy vypísania verejnej súťaže a pridelenia finančnej pomoci by mali byť prehľadnejšie a mala by sa znížiť záťaž spojená s predkladaním žiadostí, vykazovaním a dokumentáciou.

36. Súhlasí s tým, že je potrebná spolupráca s inými inštitúciami EÚ a medzinárodnými organizáciami, aby pri jednotlivých aktivitách mohli stavať na svojich na silných stránkach a boli si navzájom prínosom.

V Bruseli 10. februára 2010

*Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO*

⁽⁶⁾ CdR 89/2009.

⁽⁷⁾ CdR 253/2005.

⁽⁸⁾ CdR 252/2008.

Stanovisko Výboru regiónov – Boj proti negramotnosti – Zvážiť ambicióznou európsku stratégiu na predchádzanie vylúčeniu a podporu osobného rozvoja

(2010/C 175/07)

VÝBOR REGIÓNOV

- pripomína, že jav negramotnosti a analfabetizmu je prítomný vo všetkých krajinách sveta, pričom sa týka 960 miliónov ľudí. Podľa definície UNESCO z roku 1958 je analfabet osoba, ktorá sa nikdy ne-naučila čítať a písať. Termín funkčná negramotnosť označuje situáciu osôb, ktoré nikdy nedosiahli dostatočnú úroveň čítania, písania a počítania potrebnú pre každodenný život v súlade so zásadou rovnosti príležitostí,
- pripomína, že ciele plánu vzdelávania a odbornej prípravy na rok 2010, v ktorom sa predpokladalo 20 %-né zníženie podielu žiakov s problémami s čítaním a písaním, zďaleka nie sú dosiahnuté a poukazuje na to, že aj v novom strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“) boli stanovené referenčné úrovne pre priemer európskych výsledkov („európske referenčné hodnoty“): do roku 2020 by podiel 15-ročných detí dosahujúcich nízke znalosti v čítaní, matematike a prírodných vedách mal byť menej ako 15 %, pričom požaduje európsku definíciu negramotnosti;
- Výbor regiónov odporúča:
 - podporovať výmenu osvedčených postupov na európskej úrovni, hlavne podporou výmen medzi miestnymi orgánmi, ktoré zoširoka rozvinuli stratégie boja proti negramotnosti. Mohol by sa vypracovať zoznam osvedčených postupov v podobe stáleho fóra osvedčených postupov,
 - začleniť boj proti negramotnosti medzi viacodborové ciele revidovanej verzie Lisabonskej stratégie po roku 2010;
 - zaradiť boj proti negramotnosti medzi strategické smerovania Spoločenstva, ktorými sa riadi Európsky sociálny fond.

Spravodajkyňa: Mireille Lacombe (FR/SES), členka rady departmentu Puy-de-Dôme

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

A. Všeobecné zásady a pripomienky

Skončiť s nejasnosťami pri definovaní negramotnosti

1. pripomína, že jav negramotnosti a analfabetizmu je prítomný vo všetkých krajinách sveta, pričom sa týka 960 miliónov ľudí. Podľa definície UNESCO z roku 1958 je analfabet osoba, ktorá sa nikdy nenaučila čítať a písať. Termín negramotnosť označuje situáciu osôb, ktoré napriek tomu, že strávili určitý čas v školskom zariadení, nedosiahli takú úroveň čítania, písania a počítania, ktorá sa v danom vzdelávacom systéme považuje za základnú, a preto majú problémy s čítaním a písaním. Treba rozlišovať osobitnú formu negramotnosti: funkčnú negramotnosť, teda situáciu, keď osoba nikdy nedosiahla dostatočnú úroveň písania, čítania a počítania potrebnú pre každodenný život v súlade so zásadou rovnosti príležitostí;

2. na základe štúdií PISA uskutočnených OECD uvádza, že počet mladých ľudí so slabými výsledkami v čítaní sa v Európskej únii zvyšuje. Ich počet sa zvýšil z 21,3 % v roku 2000 na 24,1 % v roku 2006. Toto znepokojujúce konštatovanie vyžaduje zvýšenú mobilizáciu európskych inštitúcií;

3. pripomína, že ciele plánu vzdelávania a odbornej prípravy na rok 2010, v ktorom sa predpokladalo 20 %-né zníženie podielu žiakov s problémami s čítaním a písaním, zďaleka nie sú dosiahnuté a poukazuje na to, že aj v novom strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“) boli stanovené referenčné úrovne pre priemer európskych výsledkov („európske referenčné hodnoty“): do roku 2020 by podiel 15-ročných detí dosahujúcich nízke znalosti v čítaní, matematike a prírodných vedách mal byť menej ako 15 %, pričom požaduje európsku definíciu negramotnosti;

4. pripomína, že miestna úroveň je najprimeranejšia na posudzovanie problému negramotnosti a hľadanie riešení v tejto súvislosti, pretože je to často prvé kontaktné miesto negramotných osôb;

5. pripomína, že Európsky sociálny fond, ktorý vo väčšine členských krajín Únie podporuje programy boja proti negramotnosti, je primeraným finančným nástrojom, ale málo sa využíva z dôvodu nedostatočného rámca strategických nasmerovaní v tejto otázke;

6. zdôrazňuje, že v kontexte hospodárskej a zamestnaneckej krízy je ovládanie kľúčových schopností nevyhnutné viac ako inokedy, aby mohli mať ľudia prístup na trh práce. Schopnosť čítať a písať predstavuje nevyhnutnú kvalifikačnú požiadavku do budúcnosti, ako o tom svedčí štúdia CEDEFOP, podľa ktorej si v roku 2015 bude 75 % pracovných miest vyžadovať vysokú alebo strednú kvalifikáciu;

7. konštatuje, že Lisabonská stratégia, ktorá mala spraviť z Európskej únie najvyspelejšiu znalostnú ekonomiku na svete, má v praxi sklon zameriavať sa na najkvalifikovanejšie osoby. Znalostná ekonomika podporujúca inováciu sa však nemôže opierať len o skupinu vysokokvalifikovaných odborníkov, je nevyhnutné, aby celý trh práce disponoval kľúčovými schopnosťami, ktoré otvárajú cestu k poznatkom a celoživotnému vzdelávaniu. Táto stratégia navyše nemôže splniť svoje hospodárske ciele, pokiaľ budú v Európe pretrvávajú prejavov takmer zaostalosti. Boj proti negramotnosti je teda aj hospodárskou nevyhnutnosťou pre Európsku úniu.

Skončiť s prevzatými myšlienkami

8. Keďže by bolo vhodné vymedziť profil osôb, ktoré by mohli byť negramotné, a zároveň sa vyhnúť stereotypom, ktoré sa s negramotnosťou spájajú, Výbor regiónov a miestne subjekty skonštatovali, že:

- negramotnosť nie je výlučným problémom mladých ľudí, ale týka sa všetkých vekových skupín a hlavne osôb starších ako 45 rokov;
- negramotnosť sa v jednotlivých regiónoch prejavuje dosť odlišne a je ťažké v tejto súvislosti zovšeobecňovať. Podľa štatistík je však výskyt negramotnosti veľmi výrazný v mestských oblastiach s obyvateľstvom žijúcim na okraji spoločnosti a vo vidieckom prostredí so slabým prístupom k službám;
- negramotnosť sa netýka iba osôb vylúčených z pracovného prostredia, pretože sa ukázalo, že polovica negramotných osôb je zamestnaná;
- negramotnosť a prisťahovalectvo nemožno zamieňať, pretože 3/4 negramotných osôb sa po piatich rokoch pobytu dohovoria iba v jazyku krajiny, do ktorej sa prisťahovali. Boj proti negramotnosti sa nemôže zamieňať s jazykovou politikou v prospech prisťahovalcov; boj proti negramotnosti je podstatnou súčasťou celoživotného vzdelávania;
- negramotnosť zasahuje odlišným spôsobom mužov a ženy rozdielnych vekových skupín. V určitých prípadoch je potrebné zaoberať sa touto problematikou osobitne z hľadiska mužov a z hľadiska žien, aby sa našlo účinné riešenie tohto problému.

9. pripomína, že Charta základných práv, ktorá sa po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy stala právne záväznou, zaručuje vo svojom článku 14 právo na vzdelanie a na prístup k odbornému vzdelávaniu a príprave a ďalšiemu vzdelávaniu. Keďže čítanie a písanie je nevyhnutným prvkom každého vzdelávacieho procesu, Európska únia musí dopĺňať a koordinovať činnosť členských štátov, aby zintenzívnila boj proti negramotnosti a dodržiavala toto právo na vzdelanie;

10. pripomína, že treba uprednostniť hodnotenie potrieb z hľadiska vzdelávania v rámci vzdelávacích programov počas celého života, hlavne v úradoch a podnikoch, s cieľom identifikovať osoby v situácii funkčnej negramotnosti a umožniť im zvládnuť kľúčové schopnosti. Mnohé negramotné osoby, ktoré sú zamestnané, si vypracovali rôzne stratégie, aby zakryli svoju negramotnosť;

11. negramotnosť je faktorom vylúčenia a chudoby, ktorý občanom sťažuje ich pracovnú činnosť, obmedzuje ich možnosť zapájať sa do demokratického a spoločenského života, vážne poškodzuje ich osobný rozvoj a obmedzuje ich schopnosť obhajovať svoje práva.

B. Opatrenia, ktoré treba zväziť

Prevenencia, zapojenie mladých ľudí a profesionálny rozvoj

Výbor regiónov odporúča:

12. podporovať výmenu osvedčených postupov na európskej úrovni, hlavne podporou výmen medzi miestnymi orgánmi, ktoré zoširoka rozvinuli stratégie boja proti negramotnosti. Mohol by sa vypracovať zoznam osvedčených postupov v podobe stáleho fóra osvedčených postupov. Pokiaľ ide o stratégie zamerané na mládež, je nevyhnutné prihliadať pri ich príprave na to, o aký problém pri čítaní ide, aby sa mohlo nájsť primerané riešenie zodpovedajúce skutočným potrebám;

13. začleniť boj proti negramotnosti medzi viacodborové ciele revidovanej verzie Lisabonskej stratégie po roku 2010;

14. podporiť prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu podniky a úrady, ktoré vytvárajú vzdelávacie programy pre svojich zamestnancov, ktorí sú postihnutí negramotnosťou. Tieto programy by mali zahŕňať primerané spôsoby, ako negramotnosť zistiť, pričom by mali byť v maximálnej miere zaručené rešpektovanie súkromia pracovníka a ochrana jeho identity;

15. podporovať iniciatívy v oblasti vzdelávania dospelých v súlade s potrebami negramotných občanov, ktorí nevykonávajú platenú pracovnú činnosť;

16. zaradiť boj proti negramotnosti medzi strategické nasmerovania Spoločenstva, ktorými sa riadi Európsky sociálny fond;

17. vypracovať európsku definíciu negramotnosti, ktorá bude zahŕňať funkčnú negramotnosť;

18. stanoviť regionálnu a miestnu úroveň ako najlepšie umiestnenú úroveň pre zosúladenie prostriedkov strategických cieľov a akčných programov a vytvoriť mechanizmy koordinácie na medziregionálnej a vyššej úrovni, ktoré zabezpečia zosúladené uplatňovanie uvedených prostriedkov; musí ju podporovať národná a európska úroveň s cieľom vytvoriť plány prístupu k čítaniu, písaniu a základným schopnostiam pre všetkých. Treba pritom dbať najmä na to, aby príslušné orgány jednotlivých štátov postupovali koordinovane pri schvalovaní svojich strategických cieľov a stanovovaní svojich programov. V zásade treba zviditeľniť prínos štátu, samospráv, aktérov hospodárstva a občianskej spoločnosti;

19. navrhnúť, aby administratívy územných samospráv išli príkladom pri zavádzaní vzdelávacích programov pre svojich negramotných zamestnancov, ktoré by zahŕňali aj postupy na zisťovanie negramotnosti, a aby pripravili školenia pre zamestnancov, ktorí majú problémy pri práci. Tieto programy by mohli finančne podporovať Európska únia;

20. podporiť rozvoj prevencie a boja proti negramotnosti v pracovnom prostredí:

— na úrovni podnikov:

zvýšením povedomia šéfov podnikov o zmluvnej politike, dohodách odvetví a medziodvetvových dohodách o vyrovnávacích fondoch, ktoré umožňujú uskutočniť vzdelávacie programy, zabezpečiť profesionálnu kariéru, zhodnotiť profesionálne výhody;

— na úrovni zamestnancov:

informovaním zamestnancov o individuálnych právach na vzdelávanie a umožnením prístupu k poradcovi pre vzdelávanie, ktorí ich usmernia;

21. zahrnúť do programu Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu otázku boja proti negramotnosti, ktorá je prirážajúcim faktorom sociálneho vylúčenia;

22. podporiť prístup k tlači – tlačenej alebo elektronickej – a k mediálnemu vzdelávaniu pre mladých ľudí, hlavne k takému, ktoré im umožní rozvinúť kritického ducha a zoznámiť sa s kultúrou tlačeného slova, aby sa mohli lepšie prispôsobiť modernému svetu;

23. spustiť informačnú kampaň Európskej únie týkajúcu sa tohto negatívneho javu. Podobná iniciatíva by mohla pomôcť odstrániť tabu spojené s negramotnosťou a povzbudiť postihnuté osoby, aby vyhľadali pomoc;

24. zlepšiť mechanizmy vzdelávania pre negramotných občanov, o ktorých sa zvyčajne nevie, pretože nevykonávajú pracovnú činnosť, a ktorým hrozí, že budú vylúčení zo vzdelávacích programov. Ide o skupiny, ako sú dlhodobo nezamestnaní, osoby vykonávajúce práce v domácnosti atď.;

25. zlepšiť celoživotné vzdelávanie určitých skupín samostatne zárobkovo činných pracovníkov, ako sú malí poľnohospodári a drobní vlastníci, s cieľom zlepšiť ich kľúčové schopnosti a odhubiť negramotnosť, ktorá je brzdou hospodárskeho rozvoja niektorých výrobných odvetví;

26. venovať osobitnú pozornosť ženskej časti obyvateľstva, najmä pracovníčkam zrelého veku, medzi ktorými môže byť väčší percentuálny podiel negramotných, a to z rôznych dôvodov súvisiacich so sociálnym vylúčením;

27. presadzovať európsky systém posudzovania negramotnosti, ktorý by zahŕňal ukazovatele a metodológie hodnotenia spoločné pre všetky členské krajiny Európskej únie;

28. podporovať integráciu a koordináciu úsilia v oblasti celoživotného vzdelávania, odbornej prípravy a vzdelávania dospelých s cieľom vytvoriť spoločnú stratégiu na zníženie miery negramotnosti;

C. Záver výmen skúseností s miestnymi subjektmi

29. boj proti negramotnosti je podstatnou zložkou vzdelávacej politiky počas celého života (počiatočné vzdelávanie a celoživotné

vzdelávanie). Nemožno ju zamieňať s jazykovou politikou v prospech prisťahovalcov. Ide o podporu prístupu k písaniu, počítaniu a základným schopnostiam pre všetkých;

30. gramotnosť zlepšuje hospodársky výkon podniku a uľahčuje profesionálny a osobný vývoj zamestnancov. Keď sa budú lepšie cítiť v práci, budú sa lepšie cítiť aj v živote;

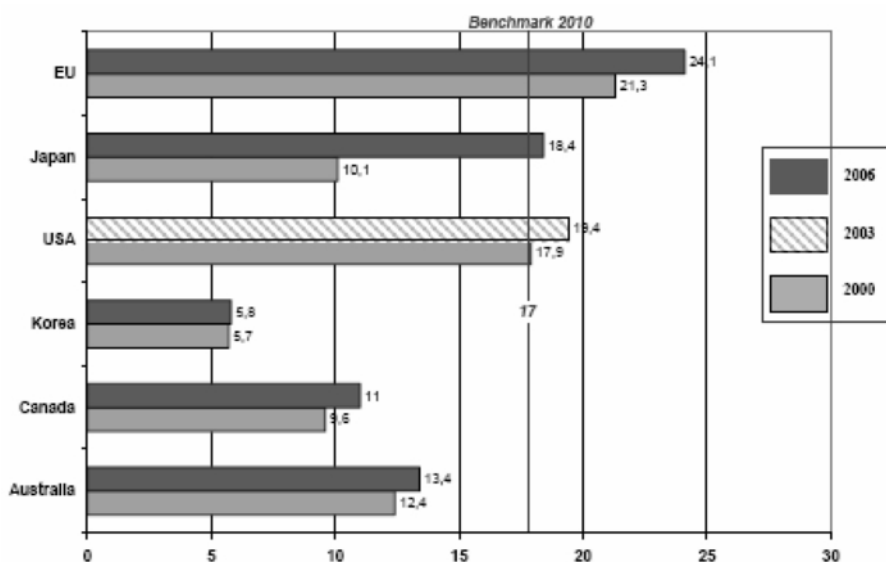
31. základné vzdelanie umožňuje predvídať zmeny a predchádzať strate zamestnania. Posilňuje tých najzraniteľnejších a predchádza rizikám vylúčenia;

32. politika prevencie a boja proti negramotnosti by sa mala viac a viac zahŕňať do politik spoločného práva, aby sa na nej každá verejná politika mohla priamo alebo nepriamo zúčastniť;

33. po takmer 10 rokoch od zavedenia Lisabonskej stratégie majú miestne a regionálne orgány zohrávať úlohu poskytovateľa vzdelávania počas celého života, ale aj aktérov sociálneho a hospodárskeho života v členských krajinách, ako aj zamestnávateľov a dodávateľov služieb. Problém negramotnosti sa ich priamo týka pri poskytovaní verejných služieb. Treba venovať pozornosť príkladom osvedčených postupov v prílohe, podporovať výmeny, vyzývať k dialógu s príslušnými aktérmi, umožňujúc tak zapojenie miestnych a regionálnych úrovní do koncepcie a realizácie iniciatív na európskej úrovni.

II. PRÍLOHY

Graf 2: Jednotlivci dosahujúci slabé výsledky v čítaní (vo veku 15 rokov) na stupnici PISA pre gramotnosť v čítaní v EÚ a vybratých tretích krajinách v rokoch 2000 a 2006 (zdroj údajov: OECD)

(Zdroj: oznámenie Komisie - KOM(2008) 865 v konečnom znení)

Príklady osvedčených postupov:

- Ponuka rád a iniciatív v oblasti čítania a písania prostredníctvom telefonической poradnej služby.
- Vzdelávacie programy pre dospelých určené pre osobitné cieľové skupiny.
- Udeľovanie diplomov po skončení školskej dochádzky v partnerstve s univerzitami.
- Vzdelávacie, kultúrne, sociálne aktivity, určené rodinám na uľahčenie pomoci deťom a boj proti prerušeniu štúdia.
- Uplatňovanie kultúrnych činností určených hlavne rodinám kočovníkov v rámci rodinných programov.
- Čítanie ako prevencia negramotnosti vo vidieckom prostredí.
- Vzdelávacie a preventívne aktivity pre malé a staršie deti v knižniciach.
- Vzdelávanie rodičov v oblasti pomoci pri školskej dochádzke ich detí.
- Prístup ku kultúre základných vedomostí pre väzňov.
- Pomoc pri profesionálnom začlenení mladých školákov, ktorí majú veľké problémy so základnými znalosťami.
- Základná výučba a začlenenie prostredníctvom ateliérov, kde sa využívajú digitálne nosiče.
- Vytváranie základného vzdelania na mieru pre zamestnancov.
- Vytvorenie základného vzdelania pre zamestnancov miestnych a regionálnych orgánov.
- Prístup k základným vedomostiam pre poľnohospodárskych pracovníkov so základným vzdelaním.
- Určenie potrieb základného vzdelávania pracovníkov potrebného na pracovisku.
- Odborná príprava v oblasti základných znalostí v podnikoch.
- Zvyšovanie povedomia tvorcov rozhodnutí.
- Rozvoj regionálnych stratégií a akčných plánov s miestnymi subjektmi.
- Rozvoj práva na vzdelávanie v podnikoch.
- Zosúladenie základných schopností pre učňov v rámci procesu profesionalizácie a zhodnotenia získaných skúseností.
- Výučba základných vedomostí v podnikoch na zabezpečenie profesionálnej kariéry.
- Vytvorenie alternatívneho vzdelávania na zlepšenie prechodu medzi školou a prácou.
- Odborná príprava v oblasti IKT a internetu.
- Vytvorenie verejných kontaktných centier, ktoré by pomáhali orientovať sa vo verejnej doprave.
- Program na zisťovanie negramotnosti v územných samosprávach.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Stanovisko Výboru regiónov – Zelená kniha – Podpora vzdelávacej mobility mladých ľudí

(2010/C 175/08)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta, že Komisia chce zelenou knihou o podpore vzdelávacej mobility mladých ľudí rozprúdiť celoeurópsku diskusiu o možnostiach lepšej podpory mobility, aby bolo možné zistiť jestvujúce prekážky cezhraničnej mobility mladých ľudí a vyzdvihnúť užitočnosť skúseností s mobilitou,
- vzhľadom na to zastáva názor, že riešenie tejto tematiky na európskej úrovni predstavuje značný európsky prínos a môže poskytnúť dôležité podnety pri tvorbe európskych, národných, regionálnych a miestnych programov, nástrojov a iniciatív na cezhraničnú podporu vzdelávacej mobility mladých ľudí,
- potvrdzuje svoju opakovane vyjadrenú podporu mobility v rámci Európy i mimo nej a spolu s Radou a Komisiou zastáva názor, že študijné pobyty v zahraničí sa pre mladých ľudí postupne stávajú pravidlom a nemali by zostať výnimkou,
- poukazuje na významný prínos regionálnych a miestnych samospráv k podpore vzdelávacej mobility, hlavne v súvislosti s informovaním, poradenstvom a zvyšovaním povedomia, a vo väčšine prípadov aj prostredníctvom podporných opatrení na zabezpečenie akosti a financovania; poukazuje na to, že práve malé projekty mobility, o ktorých sa rozhodlo na miestnej, regionálnej alebo štátnej úrovni, majú často rozhodujúci účinok, prispievajú k európskemu spôsobu myslenia a k aktívnemu európskemu občianstvu a demokracii,
- vyzýva preto Komisiu, aby túto základnú úlohu samospráv pri vypracovávaní a uplatňovaní programov mobility viacej zohľadnila tak, že ich bude trvalo prizývať k vypracovávaniu týchto programov.

Spravodajkyňa: Ursula Männle (DE/ELS) poslankyňa Bavorského krajinského snemu

Referenčný dokument: Zelená kniha Podpora vzdelávacej mobility mladých ľudí
KOM(2009) 329 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta, že Komisia chce zelenou knihou o podpore vzdelávacej mobility mladých ľudí rozprúdiť cele európsku diskusiu o možnostiach lepšej podpory mobility, aby bolo možné zistiť jestvujúce prekážky cezhraničnej mobility mladých ľudí a vyzdvihnúť užitočnosť skúseností s mobilitou.

2. Potvrzuje svoju opakovanu vyjadrenú podporu mobility v rámci Európy i mimo nej a spolu s Radou a Komisiou zastáva názor, že študijné pobyty v zahraničí sa pre mladých ľudí postupne stávajú pravidlom a nemali by zostať výnimkou.

3. Poukazuje na to, že podpora mobility žiakov, študentov a vyučujúcich je ústredným prvkom európskej spolupráce v rámci politiky vzdelávania, ktorá je v zmluve uvedená ako výslovný cieľ činnosti Európskej únie v oblasti vzdelávania.

4. Vzhľadom na to zastáva názor, že riešenie tejto tematiky na európskej úrovni predstavuje značný európsky prínos a môže poskytnúť dôležité podnety pri tvorbe európskych, národných, regionálnych a miestnych programov, nástrojov a iniciatív na cezhraničnú podporu vzdelávacej mobility mladých ľudí.

5. Považuje intenzívnejšiu výmenu informácií a skúseností medzi členskými štátmi za významný prínos a v tejto súvislosti prisudzuje mimoriadny význam hlavne šíreniu osvedčených postupov členských štátov Komisiou.

6. Súhlasí so širokým zameraním zelenej knihy, ktorá sa sústreďuje na situáciu všetkých mladých ľudí v rozličných kontextoch vzdelávania a pritom zahŕňa všetky oblasti formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania.

7. Poukazuje na významný prínos regionálnych a miestnych samospráv k podpore vzdelávacej mobility, hlavne v súvislosti s informovaním, poradenstvom a zvyšovaním povedomia, a vo väčšine prípadov aj prostredníctvom podporných opatrení na zabezpečenie akosti a financovania.

Rastúci význam vzdelávacej mobility

8. Súhlasí s názorom Komisie, že vzdelávacia mobilita, t. j. pobyt v zahraničí s cieľom získať nové schopnosti a zručnosti, je jednou zo základných možností, vďaka ktorej sa mladí ľudia môžu osobne rozvíjať, získať prístup k novým poznatkom, rozšíriť si jazykové znalosti, nadobudnúť skúsenosti s inými kultúrami a zlepšiť svoje šance na trhu práce.

9. Je presvedčený o tom, že v časoch stále rýchlejšie postupujúcej globalizácie a cezhraničného prepojenia všetkých oblastí života a práce sú skúsenosti s inými kultúrami, jazykové znalosti a medzinárodné poznatky stále dôležitejšie.

10. Dáva Komisii za pravdu, že mobilita podporuje u mladých ľudí hlbšie pochopenie európskej identity a myšlienky európskeho občianstva a že pôsobí aj proti xenofóbii. Zvýši aj šírenie znalostí, ktoré sú kľúčom k Európe opierajúcej sa o poznatky.

11. Súhlasí s Komisiou, že vzdelávacia mobilita by sa mala stať súčasťou európskej identity a mala by byť príležitosťou pre všetkých mladých ľudí, aby tak prispela k zabezpečeniu konkurencieschopnosti Európskej únie a pri budovaní vedomostne intenzívnej spoločnosti, a tým k cieľom Lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť.

12. Súhlasí síce s názorom Komisie, že celkovo odchádza do zahraničia na účely štúdia alebo odbornej prípravy stále ešte príliš málo mladých ľudí, upozorňuje však na to, že zelená kniha sa nezaobera mnohými finančnými a organizačnými opatreniami na podporu mobility mimo programov EÚ, ktoré sú ponúkané v členských štátoch.

13. Zdôrazňuje, že členské štáty a regionálne i miestne samosprávy, ako aj školy, vysoké školy a iné vzdelávacie a mládežnícke zariadenia, podniky, spolky a združenia podporujú množstvo opatrení mobility v prospech formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania.

14. Poukazuje na to, že práve malé projekty mobility, o ktorých sa rozhodlo na miestnej, regionálnej alebo štátnej úrovni, majú často rozhodujúci účinok, prispievajú k európskemu spôsobu myslenia a k aktívnemu európskemu občianstvu a demokracii.

Predpoklady väčšej mobility mladých ľudí

15. Za hlavné predpoklady na to, že sa príležitosť na mobilitu využije a že obdobie mobility bude úspechom považuje dostupnosť obsiahlych a cielených informácií a lokálneho vecného osobného poradenstva podľa individuálnych potrieb.

16. Okrem toho vidí potrebu doplňujúcich informácií, hlavne pokiaľ ide o opatrenia na podporu mobility mimo programov EÚ, a vzhľadom na to považuje za vhodné mať prehľad o takýchto programoch v členských štátoch, napr. formou príručiek, aj v elektronickej podobe.

17. Zastáva názor, že popri kvalite, transparentnosti, kompatibilitate a prijateľnosti ponuky vzdelávania a ukončenia štúdia v zahraničí sú to predovšetkým inštitucionálne a sociálne rámcové podmienky a finančné činitele, čo ovplyvňuje ochotu využiť príležitosť na mobilitu.

18. Považuje za dôležité oboznamovať mladých ľudí s rozmanitými výhodami obdobia mobility, ukázať im jestvujúce možnosti podpory a presvedčiť ich o užitočnosti takéhoto obdobia.

19. Poukazuje na to, že niektoré prekážky mobility sú zvonka iba obmedzene ovplyvniteľné a zdôrazňuje svoje presvedčenie, že zlepšenie mobility si od všetkých zúčastnených vyžaduje veľkú ochotu, čas, úsilie a otvorenosť.

20. V zelenej knihe mu preto chýba odkaz na osobnú zodpovednosť mládeže preukázať napriek pretrvávajúcim prekážkam mobility vlastnú angažovanosť a iniciatívu a pokúsiť sa prekonať jestvujúce prekážky napríklad účasťou na organizovaných výmenách. V tejto súvislosti poukazuje na význam opatrení, ktoré vzbudzujú v mladých ľuďoch vlastnú iniciatívu a podporujú ju.

21. Ďalej mu v zelenej knihe chýba zdôraznenie dôležitej úlohy rodiny, pretože ochota vycestovať za vzdelávaním do zahraničia sa musí vstepovať už veľmi skoro v rodine. Predpokladom je, že rodičia poznajú značný prínos pobytov v zahraničí, motivujú svoje deti k mobilite a podľa možnosti ich podporujú pri príprave a realizácii takýchto pobytov. Vzhľadom na to je veľkou výzvou, ako osloviť vrstvy s nízkym vzdelaním a hospodársky znevýhodnené vrstvy.

22. Dôrazne sa zasaďuje o to, viac začleniť do programov mobility hospodársky a sociálne znevýhodnené skupiny ľudí so zvláštnymi potrebami a mládež s migračným pozadím a umožniť im prípadne ďalšiu podporu vo forme zvýšených podporných dávok, pretože práve tieto skupiny často čelia osobitným prekážkam.

23. Napriek oprávnenej požiadavke rozšíriť cezhraničnú vzdelávaciu mobilitu varuje predtým, aby sa na úkor kvality vzdelávania zanedbávali ostatné úlohy a potreby škôl, vysokých škôl, podnikov s učňovským vzdelávaním a ostatných vzdelávacích zariadení, napr. vzhľadom na plánovanie školského roka resp. dlhodobejšiu organizáciu vzdelávania.

24. Vyslovuje sa za predĺženie vzdelávacích programov EÚ podporujúcich mobilitu aj po roku 2013 a vyzýva Komisiu, Radu a Európsky parlament, aby pri príprave viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 včas naplánovali dostatočné prostriedky.

25. Vyjadruje potešenie, že zelená kniha opakovaním spomína podstatný prínos regionálnej a miestnej úrovne k podpore mobility. Vyzýva preto Komisiu, aby túto základnú úlohu samospráv pri vypracovávaní a uplatňovaní programov mobility viacej zohľadnila tak, že ich bude trvalo prizývať k vypracovávaniu týchto programov.

26. Zasadzuje sa o to, aby sa nárok podporovať mobilitu mladých ľudí v rozličných odboroch odrážal aj pri zostavovaní spoločného programu celoživotného vzdelávania. Napríklad by sa pre žiakov všetkých druhov škôl mohla vytvoriť možnosť, že sa budú podporovať aj praxe v podnikoch alebo iných mimoškolských zariadeniach v zahraničí.

27. Odporúča, aby sa administratívna náročnosť v súvislosti s opatreniami EÚ v oblasti mobility podstatne zmenšila a aby sa zjednodušili rozsiahle formuláre žiadostí.

28. Upozorňuje príslušné úrady na národnej, regionálnej a miestnej úrovni na to, že finančné prostriedky, ktoré sa v členských štátoch Európskej únie uvoľnia kvôli poklesu pôrodnosti, môžu ponechať v školstve a použiť ich na kvantitatívnu a kvalitatívnu podporu vzdelávacej mobility.

29. Povzbudzuje členské štáty a regionálne a miestne samosprávy, aby vo svojej oblasti zodpovednosti a pôsobnosti stanovili pravidlá, ktoré budú podporovať mobilitu a prispejú k odstráneniu jej prekážok.

30. Zastáva názor, že makroregióny, ktoré v Európskej únii, teraz už s 27 členskými štátmi, zohrávajú stále väčšiu úlohu, môžu mať významný prínos, aj pokiaľ ide o podporu vzdelávacej mobility.

31. Regionálnym a miestnym samosprávam odporúča, aby opatreniami v oblasti mobility v súvislosti s partnerstvami regiónov a miest prispeli k neformálnemu vzdelávaniu.

32. Považuje za potrebné, aby sa v spoločnosti založenej na poznatkoch, ktorá nadobúda stále globálnejšiu podobu, aj vyučujúcim, žiakom a študentom, zamestnávateľom a verejnosti stále viac objasňovala potreba medzinárodných skúseností.

Nové partnerstvo za mobilitu

33. Súhlasí s názorom Komisie, že na značné zlepšenie možnosti mobility pre mladých ľudí je potrebný zosúladený postup vo všetkých oblastiach a že je na to potrebné nové partnerstvo, pri ktorom verejné orgány spolupracujú s občianskou spoločnosťou, podnikmi a celým radom ďalších subjektov v oblasti vzdelávania a práce s mládežou.

34. Zasadzuje sa o to, aby bola vo všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach snaha naplno využiť jestvujúci potenciál mobility a nájsť nové spôsoby ako ju podporiť.

35. Dáva Komisii za pravdu v tom, že multiplikátori, ako sú učitelia, odborní učitelia, vychovávateľa a bývalí účastníci opatrení mobility zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore mobility mladých ľudí a preto navrhuje, aby sa táto dôležitá funkcia multiplikátorov viac vyzdvihla pri výberových konaniach v budúcnosti a ďalších generáciách programov.

36. Víta novú akciu COMENIUS Regio, ktorá umožňuje zapojenie mimoškolských zariadení a ktorej cieľom je podporovať európsku spoluprácu v oblasti školstva na úrovni regiónov a obcí, pričom partneri spolupracujú na témach spoločného záujmu, vymieňajú si skúsenosti a môžu vytvárať trvalé štruktúry spolupráce.

37. Vzhľadom na rozdelenie právomoci v oblasti vzdelávania a heterogénnosť subjektov v tejto oblasti má zdržanlivý postoj voči požiadavke Komisie, že európske, národné a regionálne orgány musia spolupracovať so vzdelávacími zariadeniami, subjektmi občianskej spoločnosti a miestnymi orgánmi, aby skombinovali svoje možnosti financovania.

38. Dáva na zváženie, že základný balík finančných zdrojov nenarastie ani spojením finančných prostriedkov, a preto sa zasaďuje predovšetkým za kvalitatívne rozšírenie jestvujúcich programov a lepšie informovanie o jestvujúcich ponukách.

39. Vyzýva miestne a regionálne samosprávy, aby nielen realizovali projekty na podporu vzdelávacej mobility v rámci programu celoživotného vzdelávania, ale aby aj dôkladne preskúmali, do akej miery je možné z prostriedkov európskych štrukturálnych fondov financovať opatrenia v oblasti mobility, napr. v rámci dvojstranných a mnohostranných partnerstiev regiónov v oblasti odbornej prípravy.

40. Povzbudzuje vysoké školy, aby na podporu mobility hľadali nové formy spolupráce medzi verejnými zariadeniami a súkromným sektorom.

41. Vyzýva podniky, predovšetkým v oblasti odbornej prípravy, ďalšieho vzdelávania a výskumu, aby prispeli k podpore mobility, aby napriek sčasti značným štruktúrnym rozdielom v sústavách vzdelávania podporovali opatrenia mobility žiakov a študentov a aby aj v hospodársky ťažkých časoch investovali do poznatkov, schopností a zručností.

42. Pripomína svoju podporu pilotnej iniciatívy Erasmus pre miestnych a regionálnych volených zástupcov⁽¹⁾, čím sa im má otvoriť možnosť rozšíriť si vedomosti, nadobudnúť nové skúsenosti a vymeniť si osvedčené postupy.

43. Zastáva síce názor, že virtuálna mobilita môže skúsenosti fyzickej mobility iba sprevádzať a nie nahradiť, je však presvedčený o tom, že virtuálna mobilita môže byť cenným prínosom k fyzickej mobilite tým, že mladým ľuďom značne uľahčí prípravu na fázu fyzickej mobility a môže trvalo zlepšiť jej kvalitu.

Ciele mobility na európskej, regionálnej a miestnej úrovni

44. Poukazuje na závery zo zasadnutia Rady z 12. mája 2009 o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave, v ktorých žiada Komisiu, aby do konca roku 2010 predložila návrh európskej referenčnej hodnoty, ktorá má zohľadňovať kvantitatívne a kvalitatívne hľadiská, a s veľkým záujmom očakáva výsledky tejto práce.

45. Pripomína, že európske referenčné hodnoty neobsahujú žiadne ciele jednotlivých štátov a nestanovujú rozhodnutia, ktoré musia urobiť jednotlivé vlády, aj keď opatrenia členských štátov na základe národných priorít prispievajú k dosiahnutiu týchto referenčných hodnôt.

46. Vzhľadom na návrh Komisie stanoví okrem európskych referenčných hodnôt osobitné referenčné hodnoty pre regióny, vysoké školy, ostatné školy, podniky a združenia už vopred upozorňuje na to, že stanovenie národných alebo regionálnych referenčných hodnôt patrí do právomoci členských štátov.

47. Ďalej výslovne upozorňuje na to, že vytváranie nových ukazovateľov a referenčných hodnôt môže za určitých okolností spôsobiť dodatočnú administratívnu náročnosť a finančné náklady štátnej, regionálnej a miestnej úrovni a preto by sa vzhľadom na snahu Komisie o odbyrokratizovanie malo presadzovať iba v prípade kladného výsledku hodnotenia podrobnej analýzy nákladov a prínosu.

48. Vyzýva Komisiu, aby po vyhodnotení výsledkov konzultácií vypracovala prehľad osvedčených postupov s konkrétnymi riešeniami jestvujúcich problémov v oblasti podpory mobility, ktoré budú vhodné do praxe, a aby potom tento prehľad poskytla príslušným zodpovedným štátnym, regionálnym a miestnym orgánom.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

⁽¹⁾ Biela kniha Výboru regiónov o viacúrovňovom riadení, CdR 89/2009.

Stanovisko Výboru regiónov – Internet vecí a opakované použitie informácií verejného sektora

(2010/C 175/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta iniciatívu Komisie preskúmať uplatňovanie smernice o opakovanom použití informácií verejného sektora a podporiť akčný plán pre internet vecí, keďže môžu byť cenným prínosom pre občanov, podniky a verejné orgány a môžu pomôcť vytvárať nové pracovné miesta a zlepšiť kvalitu verejnoprošpešných služieb,
- zdôrazňuje význam spoločných pravidiel a postupov, ktorými by sa riadilo opakované používanie a využívanie informácií verejného sektora, ako aj to, že je potrebné tieto spoločné pravidlá vytvoriť, aby sa zabezpečilo, že na európskom informačnom trhu budú platiť pre všetkých aktérov rovnaké základné pravidlá, že pravidlá pre opakované použitie týchto informácií budú transparentnejšie a že bude odstránené narušanie vnútorného trhu,
- podporuje úsilie podnikatí rozvoj laboratórií v Európe, ktoré by boli spoločne financované univerzitami a súkromnými spoločnosťami, aby sa tak znásobil vplyv výskumných aktivít v oblasti IT v Európe,
- navrhuje, aby sa osobitná pozornosť venovala budúcnosti internetu, ktorý by sa mohol vyvinúť do podoby kríženca medzi internetom vecí a vysoko kvalitným obsahom a službami na báze technológie Web 2.0. Jeho nová podoba bude nanovo určovať miesto a úlohu všadeprítomných sietí v životoch ľudí a v oblasti hospodárskeho rastu, čo môže viesť k rozsiahlym zmenám v spoločnosti.

Spravodajca:	Dumitru ENACHE (RO/EES), primátor mesta Stejaru
Referenčný dokument:	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Internet vecí – akčný plán pre Európu
	KOM(2009) 278 v konečnom znení
	Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Opakované použitie informácií verejného sektora – Preskúmanie smernice 2003/98/ES
	KOM(2009) 212 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. víta iniciatívu Komisie preskúmať uplatňovanie smernice o opakovanom použití informácií verejného sektora a podporiť akčný plán pre internet vecí, keďže môžu byť cenným prínosom pre občanov, podniky a verejné orgány a môžu pomôcť vytvárať nové pracovné miesta a zlepšiť kvalitu verejnoprospešných služieb.

2. Zdôrazňuje, že opakované použitie informácií verejného sektora na komerčné i nekomerčné účely má veľký význam, rovnako ako investície do výskumu zameraného na podporu špecifických činností a rozvoja budúcich aplikácií na zvýšenie hodnoty internetu vecí ako celku.

3. Vyzdvihuje v súlade so stratégiou i2010 pre európsku informačnú spoločnosť význam miestnych a regionálnych orgánov, ktoré sú hnacou silou hospodárskeho rastu na miestnej úrovni a vytvárajú, využívajú a vlastnia mnohé digitálne informačné výrobky a služby. Preto by mali byť miestne a regionálne orgány v plnej miere a účinne zapojené do riadenia a rozvoja internetu vecí.

4. Zdôrazňuje, že internet vecí môže na miestnej a regionálnej úrovni zvýšiť kvalitu života, rozprúdiť spoločenskú a hospodársku činnosť občanov, podporiť regionálny rozvoj a miestne podniky a poskytnúť účinnejšie a lepšie prispôbené verejnoprospešné služby občanom. Je niekoľko spôsobov, ako môžu regióny a mestá pomôcť zabezpečiť, že tento potenciál bude v plnej miere využitý. Miestne a regionálne orgány budú v najväčšej miere profitovať zo zásad, ktorými sa riadi internet vecí a zároveň sú hlavnou hnacou silou rozvoja a zavádzania do praxe.

5. Vyzýva, aby boli zozbierané vhodné riešenia na zber a spravovanie informácií verejného sektora, a to so zreteľom na kultúrne a administratívne rozdiely medzi jednotlivými členskými krajinami a miestnymi a regionálnymi orgánmi.

6. Zdôrazňuje úlohu logistiky, ktorá je potrebná na spracovanie obrovského objemu dát využívaných v aplikáciách, ktoré vytvoria a budú využívať orgány verejnej správy.

7. Víta skutočnosť, že smernica o opakovanom použití informácií verejného sektora sa usiluje minimalizovať administratívnu záťaž, ktorú orgány verejnej správy pociujú kvôli dostupnosti týchto informácií.

8. Zdôrazňuje význam spoločných pravidiel a postupov, ktorými by sa riadilo opakované používanie a využívanie informácií verejného sektora, ako aj to, že je potrebné tieto spoločné pravidlá vytvoriť, aby sa zabezpečilo, že na európskom informačnom trhu budú platiť pre všetkých aktérov rovnaké základné pravidlá, že pravidlá pre opakované použitie týchto informácií budú transparentnejšie a že bude odstránené narušenie vnútorného trhu.

9. Podčiarkuje skutočnosť, že treba podporovať digitálnu integráciu (e-inclusion), teda začleňujúcu, regionálne a sociálne spravodlivú informačnú spoločnosť, ktorá využíva IKT na zvyšovanie konkurencieschopnosti a zlepšovanie verejnoprospešných služieb.

10. Podporuje úsilie podnikatí rozvoj laboratórií v Európe, ktoré by boli spoločne financované univerzitami a súkromnými spoločnosťami, aby sa tak znásobil vplyv výskumných aktivít v oblasti IT v Európe.

11. Zdôrazňuje, že prístup k informáciám verejného sektora a ich opakované použitie môže naštartovať rozvoj aplikácií internetu vecí. Mestá a regióny ako hlavní uchovávatelia a vlastníci obsahu pri informáciách verejného sektora sú kľúčovými aktérmi, ktorí umožnia vytvoriť internet vecí.

Smernica o opakovanom použití informácií verejného sektora

12. Zdôrazňuje, že na vytvorenie trhu pre opakované použitie informácií verejného sektora je potrebné odstrániť exkluzívne dohovory orgánov verejnej správy a súkromných firiem a prijať opatrenia, ktorými by sa zaviedli také modely udeľovania licencií a spolplatňovania, ktoré by uľahčili a v čo najväčšej miere rozšírili opakované použitie informácií verejného sektora (najmä prostredníctvom využívania medzných nákladov). Je tiež dôležité zohľadniť a vyjasniť druhy mechanizmov, ktoré sa využívajú na získavanie verejných informácií a nakladanie s nimi.

13. Pokiaľ ide o zásadu hospodárskej súťaže na trhu s informáciami verejného sektora, zdôrazňuje, že je nevyhnutné zabezpečiť, aby mali súkromní poskytovatelia služieb rovnaké podmienky ako inštitúcie verejnej správy, umožniť súkromným užívateľom prístup k verejným informáciám a jasne stanoviť podmienky, za ktorých sa tieto údaje môžu využívať na komerčné účely.

14. Poukazuje na to, že je potrebné nájsť spôsob, akým sa bude stanovovať hospodárska hodnota informácií, a to objektívne, vzhľadom na verejný charakter informácií a ich prepojenie s inštitúciami verejnej správy.

15. Navrhuje, aby sa v úplnom súlade s pravidlami na ochranu osobných údajov rozlišovalo medzi prístupom k verejným informáciám a ich opakovaným použitím, čo by umožnilo dosiahnuť lepšie výhody tým tvorcom informácií, ktorí pri získavaní informácií možno nedokážu úplne pokryť náklady, a zároveň minimalizovať počet prípadov, kedy je prístup k verejným informáciám obmedzený.

Miestne a regionálne orgány ako kľúčový prvok umožňujúci používanie informácií verejného sektora a ako strana, ktorá má z využívania týchto informácií prínos

16. Nabáda, aby sa vzhľadom na nedostatok poznatkov a/alebo mechanizmov na zistenie informácií vhodných na opakované použitie zvýšilo úsilie pokiaľ ide o svet na regionálnej a miestnej úrovni a aby sa verejným orgánom pomohlo dosiahnuť väčšiu transparentnosť a podporovať opakované použitie informácií verejného sektora.

17. Zdôrazňuje, že užšie zapojenie miestnych a regionálnych orgánov by umožnilo naplno využiť potenciál opakovaného použitia informácií verejného sektora, keďže miestne a regionálne orgány by mohli výraznou mierou prispieť k podpore takéhoto použitia s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť a vytvoriť nové pracovné miesta.

18. Poukazuje na to, že pre verejné inštitúcie na miestnej a regionálnej úrovni je nevyhnutné, aby mali k dispozícii primerané vlastné kapacity a trvalé finančné prostriedky na digitalizáciu. Partnerstvá verejného a súkromného sektora a rozvoj trhov v oblasti elektronického vzdelávania (e-learning) poskytujú alternatívy na financovanie digitalizácie obsahu. Informácie verejného sektora sa môžu stať samonosným príjmom, ktorý bude podporovať vytváranie informácií a digitalizačné úsilie. Okrem toho majú svoj význam aj siete a interaktívne komunity, ktoré umožňujú znižovanie nákladov, napríklad v prípade vytvárania otvorených softvéru.

Internet vecí

19. Zdôrazňuje, že rozvoj IT je kľúčovou otázkou pre spoločnosť a jednotný európsky trh za predpokladu, že EÚ vyčlení dostatočné množstvo hospodárskych zdrojov na inováciu, základný výskum a výskum a vývoj, a politických zdrojov na budúcnosť internetu.

20. Konštatuje, že rozvoj interaktívnych platforiem, ako napríklad Web 2.0, sa dnes stal oveľa užitočnejším, a to vďaka svojim komplexným funkciám umožňujúcim výmenu informácií a rozšírenej interoperabilite medzi množstvom sietí, čo otvára možnosti na vytvorenie alebo dodávku obsahu, buď jednotlivito alebo prostredníctvom spolupráce alebo kolektívnych formátov. V tejto súvislosti je rýchly rozvoj technológií masového uchovávanía údajov nevyhnutnou podmienkou existencie databáz orgánov verejnej správy, ktoré budú obsahovať popis objektov identifikovaných na základe ich internetovej adresy.

21. Navrhuje, aby sa osobitná pozornosť venovala budúcnosti internetu, ktorý by sa mohol vyvinúť do podoby kríženca medzi internetom vecí a vysoko kvalitným obsahom a službami na báze technológie Web 2.0. Jeho nová podoba bude nanovo určovať miesto a úlohu všadeprítomných sietí v životoch ľudí a v oblasti hospodárskeho rastu, čo môže viesť k rozsiahlym zmenám v spoločnosti.

Správa internetu vecí, ochrana súkromia a bezpečnosť údajov

22. Zdôrazňuje, že rozvoj internetu vecí nesmie byť ponechaný len v rukách súkromného sektora, vzhľadom na rozsiahle zmeny v spoločnosti, ktoré so sebou priniesie. Len zapojenie zákonodarcov na úrovni EÚ a orgánov verejnej správy, vrátane miestnych a regionálnych orgánov, môže zabezpečiť, že využívanie IKT podporí okrem iného hospodársky rast, pomôže zvládnuť výzvy spojené so starnutím spoločnosti a podnieti účinné využívanie energie.

23. Zdôrazňuje, že riadenie internetu vecí musí byť formulované a uplatňované tak, aby bolo v súlade so všetkými verejnými politickými aktivitami, ako sa to uvádza v bielej knihe Výboru regiónov o viacúrovňovom riadení⁽¹⁾, ktorej cieľom je zlepšiť účinnosť opatrení Spoločenstva vďaka koordinovanej činnosti Európskej únie, členských štátov a miestnych a regionálnych orgánov na základe partnerstva a so zreteľom na navrhovanie a uskutočňovanie politiky Európskej únie.

24. Poukazuje na to, že je potrebné úspešne čeliť hlavným strategickým výzvam, ako napríklad internet vecí, a to prostredníctvom zásad a mechanizmov viacúrovňového riadenia, tak na vertikálnej úrovni, teda medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi na strane jednej a národnými vládami a Európskou úniou a strane druhej, ako aj horizontálne, teda medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi a občianskou spoločnosťou, či prípadne experimentovaním s určitými inováciami na miestnej a regionálnej úrovni.

25. Zdôrazňuje, že vo fáze budovania infraštruktúry pre internet vecí a vytvárania služieb, ktoré budú jeho súčasťou bude nevyhnutné zabezpečiť, aby boli splnené všetky bezpečnostné požiadavky na všetkých úrovniach, aby sa tak zabezpečila optimálna úroveň ochrany súkromia a osobných údajov a zabránilo nepovolenému sledovaniu všemožných osobných údajov a profilovaniu, vrátane nákupných zvyklostí, zdravotného stavu, zdravotných záznamov a pod.

26. Poznomenáva, že zaručenie ochrany súkromia závisí od určitých faktorov, medzi ktoré patrí aj štrukturalizácia orgánov verejného sektora (väčšina z nich je na miestnej úrovni), súlad legislatívy v EÚ, podpora inovatívnej kultúry medzi úradníkmi verejných orgánov, vrátane používania spoločného etického kódexu, a riadenie aplikácií založených na IKT.

27. Domnieva sa preto, že by sa osobitná pozornosť mala venovať vytvoreniu usmernení a odporúčaní zameraných na definovanie IKT stratégií, pravidiel, noriem a spoločných formátov, aby sa zvýšila bezpečnosť údajov a podporila ochrana súkromia.

28. Žiada rozsiahle vzdelávacie opatrenia pre všetkých zamestnancov, hlavne však pre odborný technický personál (napríklad siete, systémy, bezpečnosť, ochrana osobných údajov), personál priamo zapojený do bezpečnostných procesov, pri ktorých sa využívajú rôzne metódy, ako aj pre personál všeobecne alebo nepriamo zapojený do inovačných a modernizačných procesov (napríklad základné školenia o výpočtovej technike pre spotrebiteľov).

Socioekonomické vplyvy internetu vecí

29. Domnieva sa, ako to uviedol vo svojom predchádzajúcom stanovisku⁽²⁾, že miestne a regionálne orgány by sa mali zúčastniť na širokej spolupráci na zlepšenie interoperability vo verejnej správe a zefektívnení poskytovania verejnoprospešných služieb.

30. Vyzdvihuje skutočnosť, že miestne a regionálne orgány môžu, a aj idú, príkladom pri zvyšovaní konkurencieschopnosti Európy, zlepšovaní podnikateľských možností, skvalitňovaní zdravotníckych služieb, ako aj pri využívaní IKT na dosiahnutie lepšej energetickej účinnosti tým, že sa budú šíriť osvedčené technologické postupy, či pri hľadaní partnerov na realizáciu projektov a vyčleňovaní zdrojov.

31. Zdôrazňuje, že len samotné opatrenia na posilnenie IKT nedokážu bez aktívnej podpory a účasti miestnych a regionálnych orgánov posilniť hospodársku výkonnosť. Občianska spoločnosť, miestne a regionálne orgány a vláda by mali spolupracovať a zabezpečiť tak, aby sa rozbehol mravný cyklus zvyšovania hodnoty ľudských zdrojov, organizačných zmien, IKT a produktivity.

32. Poukazuje na to, že aktivity zamerané na zlepšenie základnej gramotnosti v oblasti IKT, získavanie príslušnej vysokej kvalifikácie, celoživotného vzdelávania v tomto odbore a zlepšovanie riadiacich zručností a schopností vytvárať siete, ktoré sú potrebné na účinné využívanie IKT, sú mimoriadne dôležité a patria medzi základné kompetencie miestnych a regionálnych orgánov.

Výskum, vývoj a inovácia

33. Chváli Komisiu za jej záväzok ďalej podporovať výskum a technologický rozvoj v oblasti internetu vecí prostredníctvom 7. rámcového programu, a to nad rámec doterajších skvelých výsledkov, a podporuje využívanie programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP), ktorý považuje za vynikajúcu platformu na podporu šírenia budúcich aplikácií internetu vecí. V tejto súvislosti by mohla byť miestna a regionálna úroveň výhodná na realizáciu pilotných projektov, z hľadiska jednoduchosťi zavádzania do praxe i z hľadiska pomeru nákladov a prínosu.

34. Podporuje posilnenie úlohy miestnych a regionálnych zainteresovaných strán pri vytváraní rozsiahlych európskych iniciatív ako ERA-Net alebo spoločné technologické iniciatívy⁽³⁾. V tejto súvislosti podotýka, že proces budovania výskumného a inovačného potenciálu s cieľom zabezpečiť trvalú konkurenčnú výhodu pre Európu a tým dosiahnuť ciele internetu vecí rýchlejšie, sa podarí dosiahnuť len vtedy, ak doňho budú zapojené tie mestá a regionálne orgány, pre ktoré je výskum a inovácia hlavnou prioritou v oblasti financovania z verejných zdrojov.

35. Vyzýva, aby bol dosiahnutý väčší súlad medzi súčasnými politickými opatreniami a nástrojmi spolupráce a aby bol 7. rámcový program, SF a CIP, ktoré poskytujú možnosti financovania v súlade so špecifickými vlastnosťami rôznych výskumných projektov.

⁽¹⁾ CdR 89/2009 fin.

⁽²⁾ CdR 10/2009 fin.

⁽³⁾ CdR 83/2007 fin.

36. Zdôrazňuje, že je potrebné prilákať špičkových vedeckých pracovníkov aj z krajín mimo Európy a prízvukuje, že regióny ako hlavný poskytovateľ služieb v oblasti vzdelávania zastávajú v tejto súvislosti významné postavenie a že je potrebné zvýšiť investície regiónov do ľudských zdrojov. Osobitná pozornosť by sa mala venovať miestnej inovačnej politike, technologickým centrom, podnikateľským inkubátorom, vedeckým parkom a rizikovému kapitálu.

Medzinárodný dialóg

37. Poukazuje na to, že v rámci medzinárodnej spolupráce majú regióny osobitný význam vďaka programom podpory, štrukturálnym a právnym rámcovým podmienkam v kontexte svojej výskumnej politiky.

38. Zdôrazňuje, že aj malé inštitúcie na regionálnej a miestnej úrovni môžu vyprodukovať poznatky, ktoré budú v určitom špecializovanom odbore relevantné pre celý svet, najmä ak sú zapojené do globálnych sietí a spolupracujú s podnikmi založenými na vedomostiach.

39. Vyzdvihuje v tejto súvislosti skutočnosť, že prepojenia a spolupráca medzi regiónmi v rámci krajiny aj medzi krajinami má čoraz väčší význam, najmä pokiaľ ide o opatrenia na podporu zoskupení, sietí a inovačných ekosystémov, pričom ich podpora sa vyvíja skôr smerom k vytvoreniu prvotriednych „uzlov“ na prepojenie celosvetových inovačných sietí, než ku geograficky viazaným zoskupeniam.

V Bruseli 10. februára 2010

*Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO*

III

(Prípravné akty)

VÝBOR REGIÓNOV

83. PLENÁRNE ZASADNUTIE 9. – 10. FEBRUÁRA 2010

Stanovisko Výboru regiónov – Európsky rok dobrovoľníckej práce (2011)

(2010/C 175/10)

VÝBOR REGIÓNOV

- víta návrh Európskej komisie vyhlásiť rok 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce, a súhlasí s analýzou Komisie v tom, že dobrovoľnícka činnosť je mnohonásobným prínosom pre európsku spoločnosť a pomáha čeliť výzvam a politickým požiadavkám, s ktorými sa sektor musí vyrovnávať;
- zdôrazňuje, že hlavnú úlohu pri propagovaní, rozvoji a podpore dobrovoľníckej činnosti zohrávajú miestne orgány a regióny, čo je zrejmé aj z množstva dobrovoľníckej činnosti, ktorej vykonávanie uľahčujú práve tieto úrovne verejnej správy, a víta preto skutočnosť, že v návrhu rozhodnutia sa vyzdvihuje úloha miestnych a regionálnych orgánov;
- domnieva sa, že vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce by malo nadväzovať na niektoré z aktivít v rámci roka 2010, ktorý je Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, a to najmä preto, že dobrovoľnícka činnosť zohráva svoju úlohu aj v tejto oblasti. Navrhuje tiež, aby Európsky rok podporil doplnujúce činnosti k desiatemu výročiu Medzinárodného roku dobrovoľníkov OSN;
- zasadzuje sa ďalej aj za to, aby výsledky Európskeho roka dobrovoľníckej činnosti (2011) boli využité pri plánovaní a realizácii činností v rámci ďalších príslušných Európskych rokov, ako napríklad aktívneho starnutia (2012) a občianstva (návrh na rok 2013);
- zdôrazňuje, že je potrebné využiť Európsky rok dobrovoľníckej práce na zlepšenie podmienok pre výkon dobrovoľníckej činnosti v Európskej únii, najmä pokiaľ ide o poskytnutie dobre vybavených, účinných a viditeľných infraštruktúr, ktoré by verejnosti uľahčili zapájanie sa do dobrovoľníckej činnosti.

Spravodajca:	pán Declan McDONNELL (IE/ALDE), starosta mesta Galway, člen West Regional Authority
Referenčný dokument:	Návrh rozhodnutia Rady o Európskom roku dobrovoľníckej práce (2011) KOM(2009) 254 v konečnom znení

I. POLITICKÉ ODPORÚČANIA

VÝBOR REGIÓNOV

1. Víta návrh Európskej komisie vyhlásiť rok 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce, a súhlasí s analýzou Komisie v tom, že dobrovoľnícka činnosť je mnohonásobným prínosom pre európsku spoločnosť a pomáha čeliť výzvam a politickým požiadavkám, s ktorými sa sektor musí vyrovnáť.

2. Víta skutočnosť, že Komisia považuje dobrovoľnícku činnosť za kľúčový prvok aktívneho občianstva na miestnej, regionálnej a celoštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ. Pre mnohých jednotlivcov je dobrovoľnícka činnosť osobným vyjadrením myšlienky sociálnej súdržnosti a sociálneho kapitálu, a je rýdzou formou „aktívneho“ občianstva.

3. Zdôrazňuje, že hlavnú úlohu pri propagovaní, rozvoji a podpore dobrovoľníckej činnosti zohrávajú miestne orgány a regióny, čo je zrejme aj z množstva dobrovoľníckej činnosti, ktorej vykonávanie uláhčujú práve tieto úrovne verejnej správy, a víta preto skutočnosť, že v návrhu rozhodnutia sa vyzdvihuje úloha miestnych a regionálnych orgánov.

4. Teší ho, že Európska komisia chápe význam dobrovoľníckej činnosti, pokiaľ ide o možnosti nájsť si zamestnanie a o celoživotné vzdelávanie. Táto skutočnosť má samozrejme momentálne osobitný význam vzhľadom na hospodársku krízu, je však nevyhnutná aj v časoch hospodárskeho blahobytu, ako prostriedok na podporu sociálnej súdržnosti.

5. Zdôrazňuje hospodársky prínos dobrovoľníckej činnosti v rámci miestneho, regionálneho, národného a európskeho hospodárstva, keďže je významným faktorom zvyšovania investícií a tvorby pracovných miest. Domnieva sa preto, že Európsky rok 2011 je vynikajúcou príležitosťou hlbšie sa zamyslieť nad týmto prínosom dobrovoľníckej činnosti v rámci obnovennej stratégie pre rast a zamestnanosť (Lisabon) a procesu národných reformných plánov.

6. Zdôrazňuje však, že dobrovoľnícka činnosť sa nesmie využívať ako alternatíva alebo náhrada platených zamestnancov, a to v akomkoľvek prostredí. Verejné orgány by mali v rámci svojich kompetencií zabezpečiť, že takéto praktiky nebudú využívať ani ony, ani ich zmluvní partneri.

Právny základ a názov európskeho roka

7. Prijíma premenovanie roka 2011 na „Európsky rok dobrovoľníckych činností podporujúcich aktívne občianstvo“, ktorého dôvodom je právny základ použitý na vypracovanie predbežného návrhu. Domnieva sa však, že pôvodný názov by sa mal aj naďalej používať pre verejnosť, aby pomohol získať podporu a uznanie, aby občania Európsky rok riadne pochopili a aby sa zabránilo odvádzaniu od hlavnej témy, ktorou je dobrovoľnícka činnosť.

8. Okrem toho žiada, aby sa zabránilo siahodhlým diskusiám o právnom základe a aby bolo rozhodnutie o návrhu prijaté čo najrýchlejšie. Len tak bude dostatok času na prípravu, ktoré musia prebehnúť v roku 2010.

9. Uznáva, že dobrovoľnícka činnosť je dôležitým prvkom aktívneho občianstva a demokracie, zdôrazňuje však, že je to len jeden z mnohých odtienkov a že Európsky rok 2011 musí propagovať celú škálu prínosu, ktorý poskytuje dobrovoľnícka činnosť európskej spoločnosti.

Zlepšenie synergie medzi európskymi rokmi

10. Domnieva sa, že vyhlásenie roka 2011 za Európsky rok dobrovoľníckej práce by malo nadväzovať na niektoré z aktivít v rámci roka 2010, ktorý je Európskym rokom boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, a to najmä preto, že dobrovoľnícka činnosť zohráva svoju úlohu aj v tejto oblasti. Navrhuje tiež, aby Európsky rok podporil doplňujúce činnosti k desiatemu výročiu Medzinárodného roku dobrovoľníkov OSN.

11. Zasadzuje sa ďalej aj za to, aby výsledky Európskeho roka dobrovoľníckej činnosti (2011) boli využité pri plánovaní a realizácii činností v rámci ďalších príslušných Európskych rokov, ako napríklad aktívneho starnutia (2012) a občianstva (návrh na rok 2013).

12. Odporúča, aby Európska komisia zlepšila synergie medzi európskymi rokmi všeobecne, namiesto toho, aby boli tieto podujatia považované za izolované prvky. To by prinieslo väčší prospech a lepšie zhodnotilo činnosti a výsledky európskych rokov.

13. V tejto súvislosti navrhuje, aby sa jednotlivé útvary Európskej komisie zapájali vo väčšom rozsahu a posilnili horizontálnu koordináciu, aby sa členské štáty väčšmi venovali týmto aktivitám a aby sa vyvinulo väčšie úsilie zapojiť úrovne verejnej správy na nižšej než celoštátnej úrovni. To by malo pomôcť zabezpečiť, že dosledovanie činností roku 2011 bude účinné a bude postavené na skutočne dosiahnutých výsledkoch.

Ciele Európskeho roku 2011

14. Víta štyri ciele, ktoré vytýčila Komisia pre Európsky rok dobrovoľníckej práce, keďže sú praktickým a jasným vyjadrením procesov, ktorými sa riadi dobrovoľnícka činnosť jednotlivcov i organizácií.

15. Poukazuje na rôzne formy, oblasti a tradície dobrovoľníckej činnosti v jednotlivých členských krajinách a zdôrazňuje, že je potrebné pochopenie a flexibilný prístup počas rokov 2010 a 2011. Domnieva sa tiež, že Európsky rok dobrovoľníckej práce je jedinečnou príležitosťou na zozbieranie osvedčených postupov a skúseností a vytvorenie vhodných fór na ich výmenu medzi celoštátnou, regionálnou a miestnou úrovňou v celej Európskej únii.

16. Zasadzuje sa za to, aby bola zvážená možnosť vypracovať spoločný postup všetkých členských krajín na vyčíslenie dobrovoľníckej činnosti, ako kľúčová téma v rámci cieľa 3 – odmeňovať a uznávať dobrovoľnícke činnosti.

17. Zdôrazňuje, že je potrebné využiť Európsky rok dobrovoľníckej práce na zlepšenie podmienok pre výkon dobrovoľníckej činnosti v Európskej únii, najmä pokiaľ ide o poskytnutie dobre vybavených, účinných a viditeľných infraštruktúr, ktoré by verejnosti uľahčili zapájanie sa do dobrovoľníckej činnosti.

18. Zasadzuje sa za to, aby bol koncom roka 2011 jeden deň vyhlásený za celoeurópsky deň dobrovoľníckej činnosti, pričom treba zohľadniť rôzne tradície dobrovoľníckej činnosti v jednotlivých členských krajinách. Tento deň by mohol byť každoročne využitý na vytvorenie určitého zmyslu pre solidaritu medzi občanmi EÚ, ktorí sa zapájajú do dobrovoľníckej činnosti a sústavne robia tejto činnosti osvetu medzi širokou verejnosťou novátorským spôsobom.

19. Ďalej navrhuje, aby sa v roku 2011 – vzhľadom na úlohu verejnej politiky na miestnej a regionálnej úrovni pri propagácii a podpore dobrovoľníckej činnosti – zaviedla na úrovni Spoločenstva i na úrovni jednotlivých členských krajín cena pre mesto alebo miestny či regionálny orgán, ktorý najviac podporuje dobrovoľnícku činnosť. Táto cena by sa udeľovala každé dva roky. Výbor by tiež podporil cenu pre dobrovoľníka roka, ktorá by bola ocenením angažovanosti a výsledkov jedincov v oblasti dobrovoľníckej činnosti.

20. Upozorňuje na to, že treba zapojiť občanov z radov širokej verejnosti (a najmä občanov zo sociálne vylúčených skupín), ktorí sa už zapájajú do dobrovoľníckej činnosti, do šírenia príslušných posolstiev na podporu aktívnej dobrovoľníckej činnosti medzi všetkými občanmi EÚ.

21. Vyzdvihuje skutočnosť, že všetky komunikačné aktivity by sa mali zameriavať na témy súvisiace s dobrovoľníckou činnosťou na miestnej úrovni, cezhraničné dobrovoľnícke činnosti a dobrovoľnícke činnosti v rozvojových krajinách.

Výsledky Európskeho roku 2011

22. Zdôrazňuje, že na to, aby bol Európsky rok 2011 úspešný pri dosahovaní svojich cieľov, je potrebné, aby sa uskutočnil aspoň minimálny stanovený počet aktivít, ktoré budú mať trvalý účinok na dobrovoľnícku činnosť v Európskej únii. Európsky rok dobrovoľníckej práce musí splniť najmä tieto politické záväzky:

- a) zaoberať sa otázkou chýbajúceho právneho postavenia dobrovoľníkov, porovnateľného v celej EÚ;
- b) systematickejší zber údajov o dobrovoľníkoch a službách, ktoré poskytujú, aby sa dala presne vyčíslíť hospodárska hodnota tohto sektoru; a
- c) zaoberať sa otázkami rôznych prekážok, ktoré ľuďom bránia zapájať sa do dobrovoľníckej činnosti (napríklad chýbajúce systematické policajné overenie bezúhonnosti pre tých, ktorí chcú pracovať s deťmi a zraniteľnými dospelými osobami v EÚ, či hrozba odňatia podpory v nezamestnanosti v prípade nezamestnaných osôb, ktoré sa chcú zapojiť do dobrovoľníckej činnosti a pod..

23. Navrhuje, aby Európsky rok dobrovoľníckej práce bol základom pre vypracovanie akčného plánu pre dobrovoľnícku prácu, ktorý by mal zabezpečiť lepšie uznanie a podporu dobrovoľníckej činnosti v rôznych oblastiach politiky a programov EÚ, a aby bola plánovaná tematická konferencia využitá na stanovenie hlavných prvkov a priorit tohto akčného plánu.

24. Domnieva sa, že Európsky rok 2011 by mohol tiež uľahčiť diskusiu o primeraných politických opatreniach na vnútroštátnej úrovni, ktorých cieľom by bolo podnecovať a propagovať dobrovoľnícku činnosť a nadviazať na iniciatívy a výsledky roku 2011.

25. Navrhuje tiež ďalej sa zamýšľať nad širším uznaním finančného ekvivalentu dobrovoľníckej činnosti ako možnosti financovania v programoch, na ktoré poskytuje prostriedky EÚ, po roku 2013. Domnieva sa zároveň, že si to vyžaduje silnejší odkaz v finančných ustanoveniach a rozsiahle konzultácie medzi útvarmi jednotlivých generálnych riaditeľstiev.

Finančné zdroje

26. Lutuje, že na financovanie Európskeho roka dobrovoľníckej činnosti bolo vyčlenených pomerne málo prostriedkov (najmä v porovnaní so 17 miliónmi EUR vyčlenenými na rok 2010). Hrozí nebezpečenstvo, že s takýmto objemom finančných prostriedkov nebude možné v plnej miere dosiahnuť ciele Európskeho roka 2011 a že plánované aktivity nepreniknú cez rôzne štruktúry až k širšej verejnosti.

27. Navrhuje preto, aby sa 6 miliónov EUR, ktoré stanovuje predbežný návrh, považovali za minimum, a aby boli na Európsky rok vyčleňované ďalšie prostriedky, ktoré budú dostupné. Žiada Európsku komisiu, aby presnejšie uviedla ďalšie možnosti

financovania v rámci príslušných programov Spoločenstva, ktoré by mohli byť využité na dosiahnutie príslušných cieľov.

Úloha Výboru regiónov

28. Zaväzuje sa aktívne propagovať ciele Európskeho roka dobrovoľníckej práce a zapojiť sa do príslušných aktivít tam, kde to bude možné, a ponúka Európskej komisii a členským krajinám, že s nimi bude spolupracovať na tom, aby mal Európsky rok dobrovoľníckej práce aj praktické výsledky.

II. ODPORÚČANÉ ZMENY A DOPLNENIA*Pozmeňovací návrh 1***Navrhovaná zmena a doplnenie Návrhu rozhodnutia Rady o Európskom roku dobrovoľníckej práce****Článok 4**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Každý členský štát vymenuje orgán zodpovedný za organizáciu jeho účasti na európskom roku (ďalej len „národný koordinačný orgán“). O tomto vymenovaní informuje Komisiu do jedného mesiaca od prijatia tohto rozhodnutia.	Každý členský štát vymenuje orgán zodpovedný za organizáciu jeho účasti na európskom roku (ďalej len „národný koordinačný orgán“). O tomto vymenovaní informuje Komisiu do jedného mesiaca od prijatia tohto rozhodnutia.
Každý členský štát zabezpečí, aby uvedený orgán náležite zahŕňal široké spektrum zúčastnených strán na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.	Každý členský štát zabezpečí, aby uvedený orgán náležite zahŕňal široké spektrum zúčastnených strán na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.
Národný koordinačný orgán je zodpovedný za návrh vnútroštátneho programu (vnútroštátnych akcií) a priorít európskeho roka v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a podľa špecifikácií prílohy.	Národný koordinačný orgán je zodpovedný za návrh vnútroštátneho programu (vnútroštátnych akcií) a priorít európskeho roka, <u>po konzultácii so zainteresovanými stranami</u> a v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a podľa špecifikácií prílohy.

Zdôvodnenie

Pri vypracúvaní národných programov a stanovovaní priorít je potrebné konzultovať so zainteresovanými stranami.

Pozmeňovací návrh 2

Navrhovaná zmena a doplnenie Návrhu rozhodnutia Rady o Európskom roku dobrovoľníckej práce**Článok 7 ods. 1**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Rozpočet na implementáciu tohto rozhodnutia na obdobie od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011 predstavuje 6 000 000 EUR.	Rozpočet na implementáciu tohto rozhodnutia na obdobie od 1. januára 2011 do 31. decembra 2011 predstavuje <u>minimálne 6 000 000 EUR, pričom dodatočné finančné prostriedky budú vyčlenené podľa možnosti finančného rámca.</u>

Zdôvodnenie

Aby sme dosiahli konkrétne výsledky, musí byť rozpočet európskeho roka zvýšený a navrhovaná suma musí byť vytýčená ako minimum.

Pozmeňovací návrh 3

Navrhovaná zmena a doplnenie Návrhu rozhodnutia Rady o Európskom roku dobrovoľníckej práce**Článok 9**

Text navrhnutý Komisiou	Pozmeňovací návrh VR
Komisia spolu s členskými štátmi zabezpečí, aby boli opatrenia uvedené v tomto rozhodnutí v súlade s ostatnými európskymi, celoštátnymi a regionálnymi programami a iniciatívami, ktoré pomáhajú dosahovať ciele európskeho roka.	Komisia spolu s členskými štátmi zabezpečí, aby boli opatrenia uvedené v tomto rozhodnutí v súlade s ostatnými európskymi, celoštátnymi, a regionálnymi a <u>miestnymi</u> programami a iniciatívami, ktoré pomáhajú dosahovať ciele európskeho roka.

Zdôvodnenie

Je potrebné zohľadniť aj súlad s aktivitami na miestnej úrovni.

V Bruseli 10. februára 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO

Predplatné na rok 2010 (bez DPH, vrátane poštovného)

Úradný vestník EÚ, séria L + C, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	1 100 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, tlačené vydanie + ročný CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	1 200 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L, len tlačené vydanie	22 úradných jazykov EÚ	770 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria L + C, mesačný (súhrnný) CD-ROM	22 úradných jazykov EÚ	400 EUR ročne
Dodatok k úradnému vestníku (séria S), Verejné obstarávanie a výberové konania, CD-ROM, dve vydania za týždeň	viacjazyčné: 23 úradných jazykov EÚ	300 EUR ročne
Úradný vestník EÚ, séria C – konkurzy	jazyk(-y), v ktorom(-ých) sa konajú konkurzy	50 EUR ročne

Úradný vestník Európskej únie, ktorý vychádza vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie, si možno predplatiť v ktoromkoľvek z 22 jazykových znení. Zahŕňa sériu L (Právne predpisy) a C (Informácie a oznámenia).

Každé jazykové znenie má samostatné predplatné.

V súlade s nariadením Rady (ES) č. 920/2005 uverejneným v úradnom vestníku L 156 z 18. júna 2005 a ustanovujúcim, že inštitúcie Európskej únie nie sú viazané povinnosťou vyhotovovať všetky právne akty v írskom jazyku a uverejňovať ich v tomto jazyku, sa úradné vestníky uverejnené v írskom jazyku predávajú osobitne.

Predplatné na dodatok k úradnému vestníku (séria S – Verejné obstarávanie a výberové konania) zahŕňa všetkých 23 úradných jazykových znení na jednom viacjazyčnom CD-ROM-e.

Predplatitelia Úradného vestníka Európskej únie môžu získať rôzne prílohy k úradnému vestníku, ktoré sa budú zasielať na základe jednoduchej žiadosti. O vydaní týchto príloh budú informovaní prostredníctvom oznámení pre čitateľov, ktoré sa vkladajú do Úradného vestníka Európskej únie.

Počas roka 2010 sa nosiče CD-ROM nahradia nosičmi DVD.

Predaj a predplatné

Rozličné platené publikácie, rovnako ako aj Úradný vestník Európskej únie, si možno predplatiť a získať u obchodných distribútorov. Zoznam obchodných distribútorov možno nájsť na tejto internetovej adrese:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sk.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) poskytuje priamy a bezplatný prístup k právu Európskej únie. Na stránke si možno prehliadať Úradný vestník Európskej únie, ako aj zmluvy, právne predpisy, judikatúru a návrhy právnych aktov.

Viac sa dozviete na stránke: <http://europa.eu>

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK